

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton ammattilehti • 90. vuosikerta • 6.2.2014

2 2014

Katoava luonnovara

Mediatalat vähentävät myös
päätoimittajia. Tiina Ojutkangas
johtaa nyt kahta sanomalehteä. » 8

Karhu ja sen kaveri

Luontokuvaaja **Lassi Rautiainen** on onnistunut piilokojustaan tallentamaan harvinaisen hetken. Kuvassa karhu ja susi seisovat vierekkäin kuin kaverit ja katsovat samaan suuntaan. Kuva on epätodellinen. Voivatko karhu ja susi olla kavereita? Näyttää siltä, että voivat. Todellisuudessa se kuitenkin on harvinaista.

Viisivuotias poikani katsoo kuvaa ja kysyy, mihin eläimet katsovat. Kuva herättää paljon

kysymyksiä. Mitä on tapahtunut? Minkä takia karhu ja susi ovat lähellä toisiaan ja katsovat samaan suuntaan? Onko siellä muita eläimiä? Ovatko karhu ja susi aterioineet haaskalla vai ehkä menossa sinne? Mitä tapahtui ennen ja jälkeen kuvanoton?

Pienen terävyysalueen ansiosta kuva on hyvin maalauksenomainen. Kuvassa on satumainen tunnelma ja se synnyttää paljon ajatuksia. Tämä herkkä petokuva on yksi pysäh-

dyttävimmistä ja kauneimmista luontokuvista, joita olen nähnyt.

Rautiainen on kuvannut karhuja ja susia piilokojustaan jo vuosien ajan. Kuvista julkaistiin kirja *Taistelijat* vuonna 2013. Yksi kuvista valittiin vuoden luontokuvaksi vuonna 2007.

Tiina Itkonen
mail@tiinaitkonen.com
KIRJOITTAJA ON HELSINKILÄINEN VALOKUVAAJA.

Kuin maalaus. Lassi Rautiaisen kuva karhusta ja sudesta Kuhmon Kiekinkoskella vuonna 2006 julkaistiin Suomen Kuvalehden 3/2014 kannessa.

numeraali

157

Valko-Venäjä sijoittuu 157:nneksi kansainvälisen Toimittajat ilman rajoja -järjestön vuoden 2013 lehdistönvapausindeksissä. Mukaan on kaikkiaan 179 maata. Vuonna 2011 noin sata journalistia joutui Valko-Venäjällä poliisi kuulesteluun ja yli 30 vankilaan.

Suomi pitää hallussaan indeksin ykkössijaa.

LÄHDE: REPORTERS WITHOUT BORDERS

poimuri

Media on skandaalilöppitehdas tai raadollinen vallankäyttäjä: mediat, mediakritiikki, etelän media. Mutta tiedotusväline on Arvi Lind lukemassa rauhoittavasti viranomaisten tärkeää hätätiedotetta.

Tietokirjailija **Tommi Uschanov** Helsingin Sanomissa 2. helmikuuta

Jos yritysviestintä nähdään suppeasti vain tiedotteiden kirjoittamisena ja toimittajien kylläämisinä, järkevä keskustelu viestinnän roolista sekä yritysten ja median välisistä suhteista on vaikeaa. — Toiset puhuvat aidasta, toiset seipästä.

Viestintätoimisto Ali Consultingin perustaja **Antti Isokangas** Markkinointi & Mainonnan vierasblogissa 3. helmikuuta

Ilmastonmuutos voisi olla mukana kaikessa, ja toimittajat voisivat hyvin kyseenalaistaa ainakin paikallisia toimia. Kun Helsinkiin rakennetaan uusi kerrostalo, jonka energialuokka on nipin napin hyväksyttävä, toimittaja voisi kysyä rakennuttajalta, miksette tehneet parempaa.

Freelancetoimittaja **Elina Venesmäki** Suomen Lehdistön 1/2014 kolumnissa

mitenkäs nyt?

Julkisen sanan neuvoston uudessa kokoonpanossa ei ole valokuvaajaa tai kuvataustaista henkilöä. Kuvajournalisteja on ollut muutenkin harvoin JSN:ssä. Miksi näin, Julkisen sanan neuvoston kannatusyhdistyksen puheenjohtaja Arto Nieminen?

Ne paikat, jotka Journalistiliitolla on mandaattina, täytetään avoimella haulilla. Näin on menetelty muistini mukaan kahteen tai kolmeen kertaan. Kuvajournalisteja ei ole ollut ainakaan tuolloin hakijoiden joukossa. Kannatusyhdistys ei ota kantaa neuvoston yksittäisiin päätöksiin. Yhdistyksen tarkoituksena on turvata neuvoston toimintaedellytykset, ja linjata *Journalistin ohjeita*.

”Yhteen hiljattain päättäneeseen tutkivaan projektiin kului aikaa 18 kuukautta. Kaupallinen media ei yksinkertaisesti enää tee sellaista.”

Center for Investigative Journalism -keskuksen johtaja Bob Salladay

Markku Lappalainen
markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Eläkeläiset maksajiksi?

Journalistiliiton hallitus on päättänyt ryhtyä valmistelemaan esitystä eläkeläisille määrättävästä jäsenmaksusta. Asia tulee toukokuussa kokoontuvan valtuuston päätettäväksi.

Voimassa olevien sääntöjen mukaan eläkeläisiltä ei peritä jäsenmaksua. He eivät myöskään pääse osallisiksi jäsenvakuutuksesta tai muista liiton myöntämistä jäseneduista. *Journalistikin* on heille maksullinen.

Journalistiliiton vähän yli 15 000 jäsenestä runsas viidennes on tätä nykyä eläkeläisiä, ja joukko kasvaa vauhdilla. Maksavien jäsenten absoluuttinen ja suhteellinen osuus pienenee, mikä näkyy ja tuntuu liiton budjetissa. Toimintaa rahoitetaan yhä enemmän omaisuuden tuotolla.

Eläkeläisten verollepanolla tuskin voidaan merkittävästi parantaa liiton taloustilannetta. Maksuton jäsenyys on saavutettu etu, josta tuskin kovin moni on valmis luopumaan, ellei vastineeksi ole tarjolla sellaisia palveluja, joita eläkeläisjäsen todella tarvitsee. Ja mitä ammattiliiton eläkeläispalvelut ylipäänsä voisivat olla? Tuskin aina-

kaan mitään sellaista, mitä voitaisiin tuottaa ilman lisäkustannuksia.

On perusteltua epäillä, että kovin moni eläkeläinen ei ole valmis maksamaan pelkästä ilosta kuulua liittoon. Pari vuotta sitten asetetun *Journalistin* tilausmaksunkin on maksanut vain joka viides eläkeläinen. Se tuottaa liiton kassaan noin 30 000 euroa vuodessa.

Journalistiliitto ammattikunnan yhteenliittymänä on monelle muutakin kuin pelkkä etujärjestö. Toki edunvalvonta on liiton ehdotonta ydintoimintaa, mutta liitto on myös tärkeä osa jäsentensä ammatillista identiteettiä. Eläkeläiset ovat niitä hiljaisen tiedon kantajia ja välittäjiä, jotka lisäävät liiton monimuotoisuutta ja vahvistavat siten ammattikuntaa.

Valtuusto ei päättä keväällä pelkästään liiton talouteen mahdollisesti vaikuttavasta maksusta. Eläkeläisten jäsenmaksuun liittyy isoja periaatteellisia ja lukuisia käytännöllisiä pulmia, jotka on syytä selvittää huolella päätöksen valmistelun yhteydessä. On tutkittava perusteellisesti ratkaisun vaikutukset.

mediakritiikki

JOURNALISTI ARVIOI JOURNALISTISIA TUOTTEITA.

toimii

Asiallista terveystietoa

Terveystietä!

Julkaisija: Suomen Apteekkariliiton viestintä-yhtiö Pharma-Press Oy

Päätoimittaja: proviisori Tiina Kuosa

Tuottaja: Ilpo Salonen (Otava-media Asiakasviestintä)

Lukijamäärä: 1153 000 (KMT s12/k13)

Tunnen toimittajana jonkinlaista ammatillista hengenheimoisuutta farmaseutteja kohtaan. Ammattikuntamme yhdistää se, että vaikka sekä toimittajien että farmaseuttien tehtävä on myydä kuluttajille tuotteita, molemmat pyrkivät yleensä rehellisyyteen.

Oivalsin tämän muutama vuosi sitten, kun kysyin flunssaisena apteekista C-vitamiinia. Farmaseutti sanoi, ettei C-vitamiini auta tautiin, ja lähetti minut tyhjin käsin kotiin.

Myös apteekkien asiakaslehdet ovat vahvistaneet kuvaani siitä, etteivät apteekit pyri kauppamaan kuluttajille tarpeettomia rohtoja.

Apteekkilehdistä suurin on Suomen Apteekkariliiton *Terveystietä*! Se tarjoaa asiallista terveystietoa ammattitaitoisesti toimitettuna. Lehden jutut markkinoivat lukijoille ennen kaikkea terveitä elämäntapoja, eivät lääkkeitä tai ravintolisäkapseleita.

Terveystietä!-lehden viimeisimmän numeron kannessa nuorisoidoli **Isac Elliot** kannustaa liikkumaan. Edellisten numeroiden pääjutuissa kerrotaan tanssin, vauvajumpan sekä arkiliikunnan iloista ja hyödyistä.

Vaikka *Terveystietä*! toistaa reippailun ilosanomaa, juttujen aiheet ja näkökulmat onneksi vaihtelevat. Lehtä toimittava Otavamedian asiakasviestintäyksikkö ei tosin joutu hirveästi pinnistelemaan pitääkseen tuotoksensa tuoreena, sillä *Terveystietä*! ilmestyy vain neljästi vuodessa.

Lääkkeistä kertoessaan *Terveystietä*! muistuttaa asianmukaisesta varovaisuudesta. Pillereiden riskeistäkin mainitaan joissakin jutuissa. Tuoreimmassa numerossa käsitellään naisten hormonihoidon, ja hoidon miinuksista on kirjoitettu yhtä pitkä kappale kuin plussista.

Yhtä kriittinen *Terveystietä*! ei silti ole kuin muutama

Suomen suurimpia. Terveystietä! on Suomen kuudenneksi luetuin lehti. Sillä on yhtä paljon lukijoita kuin Helsingin Sanomien Kuukausiliitteellä.

vuosi sitten kohtaamani farmaseutti. Samassa numerossa kerrotaan, että C-vitamiini ”saattaa jonkin verran nopeuttaa” flunssasta paranemista.

Saattaa ja saattaa. Jotkin tutkimukset tukevat väitettä, toiset eivät. Esimerkiksi Duodecimin Terveyskirjaston artikkeli ei kannusta napsimaan C-vitamiinia purkista.

Janne Salomaa

Urheilutoimittajien protesti

Jääkiekkotoimittajat eivät ole tulleet tunnetuksi kisatapahtumissa tehdystä kohdemaan epäkohtiin pureutuvasta tutkimuksesta journalismista.

Matkailuvinkkejä, paikallista elämää ja muita kepeitä kisajuttuja tehdään paljonkin, mutta varsinaista kriittistä journalismia kisa- paikoilta tehdään melko vähän.

Siksi olikin erityisen ilahduttavaa huomata, miten voimakkaasti urheilutoimittajat reagoivat Valko-Venäjän suunnitelmiin rajoittaa toimittajien työtä MM-kisoissa Minskissä. Toimittajien pitää anoa Valko-Venäjän ulkoministeriöltä erillisviisumia, jos he haluavat tehdä muita kuin jääkiekkokajuttuja.

Protestilla näyttää olevan konkreettisia seurauksia. Monet kansainväliset media-alan järjestöt tuomitsevat toimittajien työn rajoitukset, ja Valko-Venäjä perääntyneen vaatimuksesta.

Manu Marttinen

KANNEN KUVA: SATUMAARI VENTELÄ

JOURNALISTI JOURNALISTEN (09) 6122 330, faksi (09) 640 361, PL 50, 00531 Helsinki, etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi/förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi, www.journalisti.fi
vastaava päätoimittaja/ansvarig chefredaktör Markku Lappalainen 040 586 0613 toimitussihteeri/redaktionssekreterare Manu Marttinen 050 310 3036 toimittajat/reportrar Janne Salomaa 041 506 0904 ulkoasu/layout Heli Saarela 050 528 5001 tilaukset/beställningar YAP tilaajapalvelu 0303 9778, tilaajapalvelu@yap.fi paino/tryckeri I-print Oy, Seinäjoki ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt), 1458-4271 (verkko/nät) julkaisija/utgivare Suomen Journalistiliitto – Finlands Journalistförbund

ajassa

KKO:n päätös hämmentää

Ari Lahdenmäki, teksti
Riitta Supperi, kuva

Rikosepäilyistä on voitava uutisoida, sanovat JSN:n uudet jäsenet. Professori muistuttaa, että epäillylle on annettava puheenvuoro.

toimittajat voivat ottaa opiksi korkeimman oikeuden tuoreesta kunnianloukkaustuomiosta, sanoo määräaikainen viestintäoikeuden professori **Päivi Tiilikka** Helsingin yliopistosta.

KKO tuomitsi uudenvuodenaattona kaksi Ylen toimittajaa sakkoihin uutisesta, joka kertoi verotietojen kärkeen ponnahtaneen **Larisa Lisitsynin** ja hänen miehensä epäilyistä talousrikoksista. Syytteet pariskuntaa vastaan hylättiin myöhemmin.

Törkeän kunnianloukkauksen lisäksi KKO tuomitsi toimittajat yksityiselämää loukkaavasta tiedon levittämisestä.

Tuomion ennakkopäätösarvoa vähentää Tiilikan mukaan jossain määrin se, että KKO hyväksyi syytteet äänin 3–2 ja esittelijä olisi vähemmistön lailla hylännyt ne.

Tuomion perusteella toimittajien kannattaa Tiilikan mukaan kuitenkin kiinnittää epäillyn kommentointimahdollisuu-teen riittävästi huomiota.

”Vakavasta rikoksesta epäillylle olisi syytä tarjota mahdollisuus kommentoida esitettyjä väitteitä yksityiskohtaisemmin kuin vain antamalla kiistää epäilyt.”

Journalisti kysyi mielipiteitä tuomiosta myös Julkisen sanan neuvoston puheenjohtajalta **Risto Uimoselta** sekä JSN:n uusilta, tammikuussa aloittaneilta jäseniltä.

Vastanneista suurin osa hämmastelee ennakkopäätöstä ja pitää sitä huonosti

”Vakavasta rikoksesta epäillylle olisi syytä tarjota mahdollisuus kommentoida.”

Päivi Tiilikka, viestintäoikeuden professori

perusteltuna.

”Olen samaa mieltä kuin eri mieltä olleet oikeusneuvokset. Toimittajien syytteet olisi pitänyt hylätä”, sanoo JSN:n jäsen toimituspäällikkö **Jyrki Huotari** MTV:n uutisista.

KKO kiinnittää tuomiossaan huomiota uutisjuonnon alkuun, joka kuuluu näin: ”Poliisi on paljastanut laajan idänkaup-
paan liittyvän kirjanpito- ja rahanpesuri-
koksen.”

KKO:n mukaan paljastamisesta puhuminen tarkoittaa asian esittämistä totena. Kuitenkin useissa kohdissa uutista, myös alkujuonossa, kerrotaan, että epäilty kiistää syyllisyytensä.

Professori Tiilikan mukaan tuomio olisi voinut olla toinen, jollei juonossa olisi puhuttu paljastamisesta.

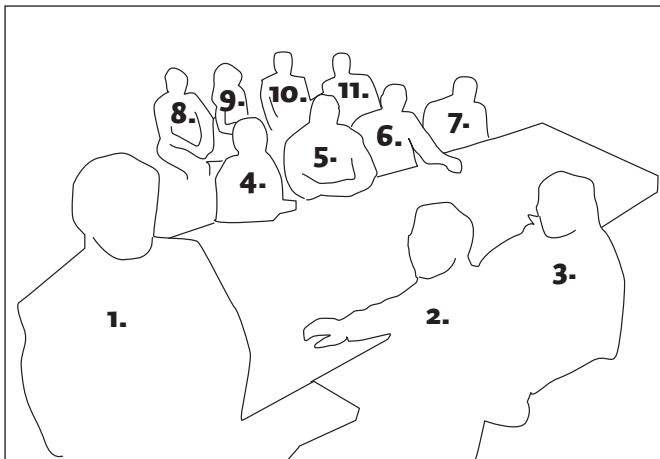
KKO:n mukaan merkitystä oli silläkin, että tv-katsoja muodostaa kokonaisvaikutelman nopeammin kuin lehden lukija, joka voi lukea kirjoitusta tarkkaan.

Myös Euroopan ihmisoikeustuomioistu-
tuin (EIT) on aiemmin pannut painoa sil-
le, missä välineessä uutinen on esitetty.

”Se on katsonut, että audiovisuaalisella viestinnällä on yleisöön enemmän vaikutusta”, Tiilikka sanoo.

”Ihmettelen kuitenkin myös sitä, että KKO:n kunnianloukkaustuomio tuli tör-
keästä eikä tavallisesta teosta, kun perus-
telu oli pitkälti ohjelman välittämässä

Uusi neuvosto. Julkisen sanan neuvosto kokoontui uudessa kokoonpanossa tammikuussa. Etualalla JSN:n puheenjohtaja **1.** Risto Uimonen sekä neuvoston jäsenet **2.** Heikki Valkama (päätoimittaja, Image) ja **3.** Heli Kärkkänen (KTM, maatilan emäntä, yleisön edustaja). Keskirivissä jäsen **4.** Ulla Järvi (toimittaja, Lääkäri-lehti), ensimmäinen varapuheenjohtaja **5.** Timo Huovinen (uutispäällikkö, Yle), toinen varapuheenjohtaja **6.** Jaakko Ujainen (kustantaja-päätoimittaja, Tejuka) ja jäsen **7.** Jyrki Huotari (toimittaja, MTV). Takarivissä jäsenet **8.** Heikki Vento (toimittaja, Suomen Kuvalehti), **9.** Riitta Kalliokoski (FM, yrittäjä, yleisön edustaja), **10.** Pasi Kivioja (freelancetoimittaja, yrittäjä) ja **11.** Anssi Järvinen (luova johtaja, yleisön edustaja).

Kuvasta puuttuvat kolmas varapuheenjohtaja Riitta Ollila (OTT, yliopistonlehtori, yleisön edustaja) sekä jäsenet Lauri Karppi (sähkötekniikan DI, yleisön edustaja) ja Kalle Heiskanen (Pohjalaisen päätoimittaja, eläkkeellä).

kokonaismielikuvassa ja ohjelmasta ilmeni, että epäillyt kiistävät syytteet.”

JSN:n jäsen freelancetoimittaja **Pasi Kivioja** ei ymmärrä KKO:n näkemystä.

”Tässä mennään oletetun katsojan päänsäälle ja oletetaan, ettei hän kykene ymmärtämään uutisen kokonaisuutta, josta kyllä käy selville, että kyse on rikosepäilystä.”

Ylekin seurasi rikosepäilyn loppuun asti, kuten journalistin ohjeet edellyttävät, ja kertoi syytteiden hylkäämisestä.

Vastaava pääyöimittaja **Atte Jääskeläinen** Ylestä kertoo *Journalistille*, että tuomitut toimittajat valittavat EIT:hen.

Mutta tuleeko toimittajien muuttaa KKO:n tuomion vuoksi jollain tavalla toimintatapojaan? Risto Uimonen vetoaa journalistin ohjeisiin.

”Ne ovat lainsäädäntöä tiukemmat. Niiden noudattamisen pitäisi riittää”, Uimonen sanoo.

Pasi Kiviojakaan ei tuomiota säikähdä. ”Sananvapauteen kuuluu myös mahdollisuus uutisoida keskeneräisistä rikostutkinnoista”, hän sanoo.

Niin KKO:n enemmistö kuin vähemmistökin katsoivat, että tieto esituttokinnasta kuuluu yksityiselämän piiriin. Vähemmistön mielestä siitä sai kuitenkin kertoa.

Enemmistö ei Tiilikan mielestä perustele, miksi epäilystä kertominen loukkasi yksityiselämää. Itse hän on tältä osin taipuvainen vähemmistön kannalle.

Vuonna 2005 KKO on vahvennetussa jaostossa tekemällään päätöksellä linjannut, että rikos sinänsä ei ole yksityiselämää, mutta tiedon levittäminen epäilystä puuttuu siihen.

”Vaikuttaisi siltä, että rikosepäilystä kertominen pitäisi KKO:n mukaan aina pystyä perustelemaan. En ole varma, onko tämä linjanveto ihan oikea”, Tiilika pohtii.

Kylmä rätti naamalle. RTTL:n senioriosaston puheenjohtaja Leena Tamlander epäilee, että eläkeläisten jäsenmaksut voivat johtaa monen eroon liitosta.

Eläkeläisille harkitaan jäsenmaksua

Journalistiliiton hallitus on päättänyt esittää jäsenmaksuja myös liiton eläkeläisjäsenille. Tähän asti eläkkeelle siirtyvät jäsenet on vapautettu loppuikäseen jäsenmaksusta. Hallitus ei ole ottanut kantaa maksun suuruuteen eikä siihen, milloin ja miten maksuja alettaisiin periä.

”Nyt vasta selvitetään, voiko asian hoitaa järkevästi ja onko valtuustolla siihen halu. Päätökseen tarvittaisiin sääntömuutosta, mikä puolestaan edellyttää määränemistöstä”, SJL:n puheenjohtaja **Arto Nieminen** sanoo.

Niemisen mukaan eläkeläisten jäsenmaksut ovat jo käytössä joissakin ammattiliitoissa. Epävarmaa kuitenkin on, kohentaisiko päätös liiton taloutta. Esimerkiksi *Journalisti*-lehden muuttuminen maksulliseksi sai valtaosan eläkeläisistä luopu-

maan lehden tilaamisesta. Liiton senioriyhdistyksissä aloite tyrmätään jyrkästi.

”Ihmiset ovat lähinnä hämentyneitä, että miten tämä on mahdollista. Kuin olisimme saaneet kylmän rätin kasvoillemme. Olemmeko me eläkeläiset liitolle todellakin vain menoerä”, RTTL:n Vanhat Ketut -senioriosaston puheenjohtaja **Leena Tamlander** sanoo.

Vanhat Ketut arvioi julkilausumassaan, että esitys voi johtaa eläkeläisten eroon liitosta.

”Jännä nähdä, miten liitto tulee selittämään senioreiden ulosheittämisen, sillä meistä ei ole liitolle mitään kuluja”, Tamlander sanoo ja muistuttaa, että eläkeläiset ovat työssäolovuosiensa maksaneet reippaasti jäsenmaksuja.

Outi Airaksinen

HS:ssa kiistaa tehtäväkuvista

Helsingin Sanomat myllää organisaatiotaan yt-neuvottelujen jälkipyykinä.

Monien työntekijöiden työnsä on tehty radikaaleja muutoksia. Osalle työntekijöistä on jaettu myös niin kutsuttuja mahdollisia irtisanomisista. Uuteen tehtävään siirtymällä työntekijä on voinut välttää irtisanomisen.

”Tehtävämuutokset ovat tarkoittaneet usein myös selkeitä palkkavaikutuksia, kun ihmisiä on siirretty pois esimerkiksi esimiestehtävistä. Työntekijän on ollut pakko hyväksyä palkanalennus tai heidän työsopimuksensa päättyy”, kertoo Journalistiliiton työehtoasiames **Valter Aaltonen**.

Journalistin saamien tietojen mukaan *HS:n* ulkomaantoimittajia on siirretty talouden ja kotimaan osastoille, ja ainakin yhdelle toimittajalle on ehdotettu siirtoa *Ilta-Sanomiin*. Vääntöä on

ollut myös siitä, voiko kirjoittavan toimittajan siirtää editoivaksi toimittajaksi pelkästään työnantajan yksipuolisella ilmoituksella.

”Työnantaja voi työnjohtovaltansa rajoissa ilmoittaa pienemmistä tehtävämuutoksista, mutta työnantaja ei voi ilmoitusperusteisesti muuttaa työsuopimuksen olennaisia ehtoja. Tällaisia muutoksia työnantaja voi yksipuolisesti tehdä vain irtisanomisperusteella. Tällöin myös esimerkiksi irtisanomisaikaa on noudatettava”, Aaltonen sanoo.

Tammikuun alkupuolella päättyneiden yt-neuvotteluiden tuloksena *HS:n* toimituksen 342 työntekijästä lähtöpässit sai yhteensä 52 henkeä, joista 37 irtisanottiin.

Journalisti ei tavoittanut *HS:n* pääluottamusmiestä kommentoimaan organisaatiouudistusta.

Outi Airaksinen

”

Uskallan
luvata, että
ilmestyminen
jatkuu
vähintään
tämän vuoden.

Mediakomppania juoksee

Sijoitus tulevaisuuteen

Hufvudstadsbladet perusti sähköisen iltapäiväpainoksen, koska jotain oli tehtävä.

Ari Lahdenmäki, teksti
Aino Huovio, kuva

Hbl:n päätoimittaja Jens Berg, mistä site idean sähköiseen iltapäiväpainokseen Hbl Kvälliin?

Rehellisesti sanottuna idea syntyi, kun näimme, että paperilehden jakelukustannukset nousevat ja nousevat. Itellan hintapolitiikka on šokeeravaa, ja kipuraja voi tulla vastaan.

Millaisia lukijoita Hbl Kväll tavoittelee?

Meillä on kaksi kohderyhmää: Yksi ovat nykyiset, uskolliset lukijamme. Toisaalta julkaisu tavoittelee paljon liikkuvia, rutinoituneita kännykänkäyttäjiä, jotka ovat tottuneet lukemaan uutiset mobiililaitteista.

Olet sanonut, että Hbl Kväll on aamulehtä kevyempi. Mitä tarkoitat sillä?

Tutkimme lukijatestein, millaisessa mielen-tilassa lukijat ovat iltapäivällä ja illalla. Pitkän päivän jälkeen he haluavat jotain viihdepai-notteista, kevyttä, lyhyttä lukemista, joka irtaannuttaa heidät työpäivästä.

Miten aamuisen paperilehden ja sähköisen iltapäivälehden sisällöt eroavat toisistaan?

Hbl Kväll käsittelee paljon sitä, mitä päivän aikana on tapahtunut ja mitä illalla on odotet-tavissa. Se on ”tässä ja nyt” -lehti, kun taas aamulehti tekee yhä enemmän yhteenvetoa ja analyysia tapahtuneen taustoista.

Mikä on iltapäivälehtiprojektin budjetti?

En pysty antamaan lukuja, mutta siinä työ-s-kentelee kokopäiväisesti kolme journalistia. Panostus on siis aika suuri.

Miten teillä on siihen varaa?

Oikeastaan meillä ei olisikaan varaa siihen. Mutta meidän on seurattava alan käänteitä ja investoitava tulevaisuuteen. Jotain on tehtävä – muuten käy huonosti.

Hbl:ssä on takana useita yt-neuvotteluja ja lomautuksia. Miten toimittajanne jaksavat tehdä uutta tuotetta?

On totta, että viime vuosi oli hyvin, hyvin raskas. Toimituksessa on keskusteltu, onko tässä ylipäänsä mitään järkeä, kun on tiukkaa. Samaan aikaan on kuitenkin tajuttu, että on

Suomen lehtitaloissa on tyypillistä mennä jonkin trendioikun perässä. Toimitus juoksee 12–18 kuu-kautta kuin armeijakomppania yhteen suuntaan. Sitten käännytään 180 astetta, ja juoksu jatkuu – nyt päinvastaiseen. Kallista, kyllä.

Lusikka-haarukka-pakki-yhdistelmä vain kolisee toi-mittajan repussa. Osa pysyy kyydissä, toiset pudotetaan rattailta. Toimituksen johtokin vaihdatetaan – viiveellä.

Muistatko toimituksissanne: 6–7 vuotta sitten oli monimediallisuus. Juttujen asiantuntevuudesta tai syväl-

lisyydestä ei niin väliä, kunhan tekee versiot verkkoon, printtiin, blogiin. Videoklippiäkin höysteeksi.

Kauppalehdessä mikään ei ollut niin seksikästä kuin televisio – kunnes koko televisiotoiminnasta luovuttiin – MTV:n päätöksellä.

Nyt nousussa on asiantuntijuus, toimituksessa ja juttu-jen sisällöissä.

Tässä *HS* saisi kirittää myös muita mediataloja juoksu-lenkilleen.

Kimmo Lundén

KIRJOITTAJA ON TALOUSELÄMÄN JA M&M:N TOIMITTAJA.

kolumni

Pasi Kivioja
pasi.kivioja@uta.fi
KIRJOITTAJA ON VIESTINTÄYRITTÄJÄ.

Valtio, tue digiä

Samaan aikaan, kun lehdistö kaipaa alennuksia arvonlisäveroonsa, valtiovarainministeriön ylijohtaja **Jukka Pekkarinen** vääntää ruuvia toiseen suun-taan ja väläyttää alennettujen arvonlisäkantojen korot-tamista.

Kauppalehti kertoi Pekkarisen ehdottaneen, että yleis-tä arvonlisäveroa laskettaisiin 24:stä 22:een. Samalla muun muassa tilattavien lehtien arvonlisävero nousisi 10:stä 22:een. Tämä tästä puuttuikin.

Toinen Pekkarinen, Itellan hallintoneuvoston puheen-johtaja **Mauri** (kesk.), puolestaan ehdottaa, että lehtita-loille alettaisiin maksaa jakelutukea. Valtionyhtiö Itella on irtisanonut mediatalo-jen kanssa tehtyjä jakelu-sopimuksia ja esittää nyt poskettomia 20–50 pro-sentin hinnankorotuksia. Pekkarisen mukaan kus-tantajille maksettava jake-lutuki turvaisi lehtijakelun jatkumisen isoissa kaupungeissa ja maakunnissa.

Lehdistön alv-korotuksen läpi runnoneet poliitikot ovat nyt havahtuneet päätöstensä seurauksiin ja ehdot-televat kilvan erilaisia median tukemistapoja. Kun nolla-alvista luopuminen oli uuden hallituksen pöydällä pari vuotta sitten, keskusteluyhteyttä ei syntynyt eikä sympa-tiaa herunut lehdistön suuntaan.

Hallitus on omilla toimillaan ajanut kotimaisen kirjal-lisen kulttuurin nurkkaan. Jos kirjojenkin arvonlisäveroa nostetaan, alkaa kaikenlainen sivistyksellinen kustannus-toiminta olla Suomessa kannattamatonta puuhaa.

Lehdistön kannattavuusongelma ei kuitenkaan poistu tukiaisilla. Printtilehtien levikit pienenevät ja mainonta siirtyy digimurroksen takia verkkoon vääjäämättömäs-ti ilman alvin korotuksiakin. Jaettavien lehtien vähenty-minen pakottaa Itellan irtisanomaan ihmisiä ja korotta-maan jakeluhintoja. Paperilehtien jakelutuki olisi pelk-kää tekohengitystä.

Jos hallitus haluaisi osoittaa todellista auttamishalua medialle, sen pitäisi pudottaa roimasti digilehtien arvon-lisäveroa nykyisestä 24 prosentista. Vero olisi laskettava alle tilattavien printtilehtien alv:n (10 prosenttia), jotta se aidosti kannustaisi lehtitaloja kehittämään digitaalista sisältöä ja jakelua. Mallia näyttää Ranska, jonka halli-tus on laskemassa digitaalisten lehtien arvonlisäveroa 2,1 prosenttiin.

Alennettu digi-alv pitäisi ulottaa myös ilman printtiä toimiviin journalistisiin verkkojulkaisijoihin, joille vapau-tuu nyt osaavaa työvoimaa isoista mediataloista sankoin joukoin.

Muuttoa odotellessa. Saija Hakoniemi johtaa Seuran, Vivan, TV-maailman ja Koti-lääkärin yhteistoimitusta. Toimitus työskentelee väliaikaisissa tiloissa, mutta sille suunnitellaan parhailleen uusia tiloja.

Vastuu kasvaa

Otavamedia teki Saija Hakoniemestä neljän lehden päätoimittajan. Tiina Ojutkangas johtaa kahta sanomalehteä. Atte Jääskeläinen vastaa Ylen 18 aluetoimituksesta. Päätoimittajien rivit harvenevat, ja jäljelle jäävien työt lisääntyvät.

Janne Salomaa, teksti 🗨️ Kai Widell ja Satumaari Ventelä, kuvat

Lehtiperheen pää

noin 600 sivua kuukaudessa. **Saija Hakoniemellä** on riittänyt luettavaa joulukuusta lähtien. Tuolloin Otavamedia yhdisti *Seuran*, *Vivan*, *TV-maailman* ja *Kotilääkärin* toimitukset, ja kuusi vuotta *Seuraa* johtaneesta Hakoniemestä tuli kaikkien lehtien vastaava päätoimittaja.

Hakoniemi silmäilee nyt kaikkien neljän lehden jutut ennakkoon, mutta jokais-ta riviä hän ei ehdi syynätä.

”Ilman luottamusta toimituspäälliköihin vastaaminen neljästä lehdestä ei olisi mahdollista.”

Seuran, Vivan, TV-maailman ja Kotilääkärin päätoimittaja Saija Hakoniemi

”Olen mukana, kun tulevia juttuja esitellään toimituksessa. Jos jutuissa on jotain askarruttavaa, se nousee yleensä esille jo silloin”, päätoimittaja sanoo.

Hakoniemi johtaa 33 hengen yhteistoimitusta, jossa useimmat toimittajat kirjoittavat lehtiperheen kaikkiin julkaisuihin. Uusi työnkuva mietitytti häntä aluksi. Hakoniemi pohti, riittääkö hänen aikansa tehtävään ja pystyykö hän kantamaan päätoimittajalle kuuluvan eettisen ja juridisen vastuun monesta lehdestä.

Viime syksynä alkanut suunnitteluvaihe ja vuoden ensimmäiset viikot olivatkin hektistä aikaa, mutta tammikuun lopussa Hakoniemi saattoi jo irrottautua toimituksesta viikon Karibian-lomalle.

Eettisten ja juridisten kysymysten pohjittaminen ei ole päätoimittajan työssä lopulta juuri lisääntynyt. Vain *Seuran* juttujen kohdalla Hakoniemi joutuu säännöllisesti pohtimaan journalismin rajoja. Myös *Kotilääkärinä* lukiessaan hän on kerrannut journalismin pelisääntöjä.

”*Kotilääkäri* on tuonut työöhöni piilomainontakysymykset, sillä lehdessä on tuote-esittelyjä toisin kuin *Seurassa*.”

Päätoimittaja kuitenkin lisää, ettei ole joutunut puuttumaan *Kotilääkärin* teksteihin.

”Se on hyvin asiallinen lehti. Mutta pitää olla skarppina koko ajan.”

Hakoniemi on sanonut tiimilleen, että aina kun jokin asia mietityttää, kannattaa kysyä häneltä. Välillä roolit tosin sekoittuvat.

”Usein on niin, että minä kysyn jotain sananvapauteen tai yksityisyydensuojan liittyvää asiaa toimituspäällikkö **Ari Korvolalta**.”

Korvola on Ylessä pitkän uran tehnyt tutkiva journalisti, jonka Hakoniemi palkkasi syksyllä 2011 *Seuraan*. Yhteensä Hakoniemellä on nyt työtovereinaan neljä toimituspäällikköä ja viisi tuottajaa.

”Ilman luottamusta heihin vastaaminen neljästä lehdestä ei olisi mahdollista.”

Otavamedian lehtiperhemallin tavoitteena on säästää kuluja ilman irtisanomisia. Nyt yhtiön toimitalossa Pasilassa työ-

Saija Hakoniemi

Kuka? 48-vuotias Seuran, Vivan, TV-maailman ja Kotilääkärin vastaava päätoimittaja. Työskennellyt aiemmin Seuran toimituspäällikkönä, Koti ja keittiö -lehden toimitussihteerinä, Ilta-Sanomien viihdetoimituksen esimiehenä ja tuottajana sekä Eevan toimittajana. Opiskellut Tampereen yliopiston toimittajatutkinnossa, mutta ei ole valmistunut.

Neljä perhettä. Otavamedia yhdisti joulu-kuun alussa naisten-, lasten- ja perhelehtien sä toimitukset neljäksi lehtiperheeksi. Yhteistoimituksia johtavat Saija Hakoniemi, Emma Koivula (Anna, Kaksplus ja kaksplus.fi), Leeni Peltonen (Kotiliesi, Maalla, Deko ja Moda) ja Elli Mäkilä (Koululainen, Tom&Jerry, Lemmikki, Leppis, Villivarsa ja Otavamedian lehtien ristikot). Otavamedia yhdistää tulevaisuudessa todennäköisesti myös muiden lehtiensä toimituksia.

kentelee neljä lehtiperhettä, jotka tekevät yhteensä 15 lehteä.

Organisaatiouudistuksesta huolimatta useita Otavamedian lehtiä tekee vielä toistaiseksi erillinen toimitus. Olisiko Hakoniemi valmis ottamaan ohjaukseensa vielä pari lehteä?

”En usko, että se olisi järkevää. Eikä sellaisesta ole puhuttukaan.”

JATKUU SEURAAVALLA AUKEAMALLA

Kumman asialla? Tiina Ojutkangas on Länsi-Savon ja Itä-Savon vastaava päätoimittaja. Lehdillä ei aina ole yhteistä linjaa pääkirjoituksissa, koska Mikkelin ja Savonlinnan seutujen edut ovat usein ristiriidassa keskenään. Ojutkangas ei kuitenkaan väittele itsensä kanssa, sillä hänen ohellaan pääkirjoituksia kirjoittavat myös lehtien päällikkötoimittajat.

Kahden kaupungin päätoimittaja

Kesäkuussa 1983 21-vuotias savonlinnalainen **Tiina Ojutkangas** (tuolloin **Kiiski**) aloitti unelmiensa kesätyöpaikassa: toimittajana *Itä-Savossa*. Sen jälkeen hän sai töitä *Savon Sanomista* ja sitten uudelleen *Itä-Savosta*. Vuonna 1990 Ojutkangas muutti Keski-Pohjanmaalle, mutta palasi joulukuussa 2013 Savonlinnaan – nyt *Itä-Savon* päätoimittajaksi. Ympyrä näytti sulkeutuneen.

Ojutkangas valmistautuu kuitenkin jälleen muuttoon. Kaksi kuukautta sitten hän aloitti myös *Itä-Savon* sisarlehden *Länsi-Savon* päätoimittajana. Ojutkangas työskentelee molempien lehtien toimituksissa, mutta hänen pääasemapaikkansa on *Länsi-Savon* toimitus Mikkelissä.

Omistaja Länsi-Savo-konserni haluaa, että Ojutkangas lisää lehtien yhteistyötä, joka jo nyt on varsin tiivistä. Yhteistyön lisääminen on välttämätöntä jo siksi, että konserni käynnisti joulukuussa koko henkilöstöä koskevat yt-neuvottelut. Niiden lopputulos selviää helmikuun aikana.

Toimitusten yhteistyön tiivistäminen ei tule tarkoittamaan lehtien yhdistämistä.

”Vaikka ajomatka Savonlinnasta Mikkelin on vain puolitoista tuntia, itä- ja

länsisavolaisilla on erilainen identiteetti ja eri intressit monissa suurissa kysymyksissä, esimerkiksi sote-uudistuksessa. Kumman lehden on tunnettava lukijoista omalta.”

Miten paikallisuus säilytetään, kun omistaja karsii resursseja? Sitä päätoimittaja ja toimitukset miettivät parhaillaan yhdessä. Ojutkangas sanoo, että *Länsi-Savon* toimitus on ottanut hänet hyvin vastaan yt-neuvotteluista huolimatta.

”Olen saanut toimituksilta niin Mikkelistä kuin Savonlinnasta paljon apua ja tukea. Muuten en olisi selviytynyt ensimmäisistä viikoista.”

Ojutkankaan mielestä kahden toimituksen ottaminen haltuun ei ole muuttanut hänen päätoimittajarooliaan. *Itä-Savon* päätoimittajanakaan hän ei pyrkinyt vaikuttamaan pikkuseikkoihin ja luki juttuja harvoin etukäteen.

”Lehden ja verkon tekeminen perustuu arjessa siihen, että toimituksen ammatillaiset hoitavat oman työnsä ja tietävät, milloin mistäkin asiasta pitää ja saa keskustella päätoimittajan kanssa. Minua ei jännitä aamulla avata kumpaakaan lehteä tai verkkopalvelua.”

Suuri luottamus alaisten tekemiin rat-

Tiina Ojutkangas

Kuka? 51-vuotias Länsi-Savo- ja Itä-Savo-lehtien vastaava päätoimittaja. Työskennellyt aiemmin Keskipohjanmaa-lehden toimituspäällikkönä ja toimittajana sekä Yle Radio Keski-Pohjanmaan tuottajana, toimittajana ja juontajana. Opiskellut Tampereen yliopiston toimittajatutkinnossa, mutta opinnot ovat jääneet kesken.

Keskelle yt-neuvotteluja. Ojutkangas aloitti kahden lehden päätoimittajana 11. joulukuuta. Samana päivänä lehtien omistaja Länsi-Savo-konserni ilmoitti käynnistävänsä yt-neuvottelut.

kaisuihin on Ojutkankaasta välttämätöntä jo oman jaksamisen takia.

”Ei kukaan voi olla tehokas, jos elää vain työn kautta vuorokaudet läpeensä.”

Enemmän yhteistyötä, vähemmän päätoimittajia

Otavamedian, Yleisradion ja Länsi-Savo-konsernin ohella muutkin mediayhtiöt ovat karsineet vastaavien toimittajien määrää viime vuosina.

Sanoma Lehtimedia nimitti kesäkuussa 2009 *Etelä-Saimaan* päätoimittajan **Pekka Lakan** vastaamaan myös *Kymen Sanomista* ja *Kouvolan Sanomista*. Samana vuonna *Ilta-Sanomien* päätoimittaja **Tapio Sadeoja** ryhtyi johtamaan myös *Taloussanomiam*.

Muita monen lehden päätoimittajia ovat muun muassa *Länsiväylästä*, *Helsingin Uutisista* ja *Vantaan Sanomista* vastaava **Antti-Pekka Pietilä** sekä *Talouselämää*, *Faktaa* ja *Markkinointi & Mainontaa* luotsaava **Reijo Ruokanen**.

Seuraava askel mediayhtiöissä saattaa olla konsernipäätoimittajamalli, jossa yksi ihminen vastaa koko mediayhtiön taloudesta ja sisällöistä. Ensimmäisenä isohkona yhtiönä mallia kokeilee KSF Media. Se hakee yhteistä toimitusjohtaja-päätoimittajaa *Hufvudstadsbladetille*, *Borgåbladetille*, *Östra Nylandille*, *Västra Nylandille*, *Hangötidningenille* ja *Loviisan Sanomille*.

Päätoimittajien yhdistyksen puheenjohtaja **Heikki Hakala** pitää luonnollisena, että media-konsernien sisäisen yhteistyön lisääntyessä päätoimittajavalta keskitetään aiempaa harvemmille.

”On tapauksia, joissa kaksi päätoimittajaa

eivät ole löytäneet yhteistyöhankkeessa keskinäistä punaista lankaa ja hanke on mennyt tappelemiseksi. Päätoimittajan valta on aika suvereeni”, *Etelä-Suomen Sanomien* vastaavana päätoimittajana työskentelevä Hakala sanoo.

”On tapauksia, joissa kaksi päätoimittajaa eivät ole löytäneet yhteistyöhankkeessa keskinäistä punaista lankaa ja hanke on mennyt tappelemiseksi.”

Päätoimittajien yhdistyksen puheenjohtaja
Heikki Hakala

Päätoimittajan valta ja vastuu pohjautuu sananvapauslakiin. Lain mukaan kaikilla verkkojulkaisuilla, säännöllisesti julkaistavilla painotuotteilla sekä tv- ja radio-ohjelmilla pitää olla vastaava toi-

mittaja. Hänet voidaan tuomita sakkoihin, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyö toimitustyön johtamis- ja valvontavelvollisuutensa.

Vuoteen 2004 asti päätoimittajan vastuu oli suu-rempi ja vastaava toimittaja saatettiin tuomita, vaikkei hän olisi pystynyt estämään toimituksensa tekemää rikkomusta.

Julkisen sanan neuvoston edessä vastaavan toimittajan rooli on yhä hyvin keskeinen. JSN:lle toimituksen ratkaisuja puolustaa käytännössä aina yksin vastaava päätoimittaja.

Päätoimittajayhdistyksen Hakalan mielestä yksi päätoimittaja pystyy kantamaan juridisen ja eettisen vastuun useasta lehdestä.

”Kyllä toimittajat tajuavat, milloin ollaan menossa herkälle alueelle, ja kysyvät silloin neuvoa päätoimittajalta.”

Hakalan mielestä ei ole silti ongelmatonta, että yksi päätoimittaja luotsaa monta lehteä.

”Suurin kysymys liittyy lehden linjaratkaisuihin. Eri paikkakunnilla nähdään asiat usein aika eri tavalla. Siinä on [*Itä-Savon* ja *Länsi-Savon* päätoimittajalla **Tiina Ojutkankaalla**] mielenkiintoinen tilanne, kun hän joutuu olemaan yhdessä kohdassa Mikkelin hattu päässä ja toisessa Savonlinnan hattu päässä.”

Päätoimittajat vastaavat

Journalisti kysyi juttuun haastatelluilta päätoimittajilta kolme journalistimin etiikkaan liittyvää kysymystä.

1. Olisitko julkaissut Meeri Koutaniemen keskustelua herättäneen kuva-sarjan tyttöjen ympärileikkauksista?

2. Pitääkö journalistisen verkkosivuston julkaisijan vastata juttujen yhteydessä esitetystä lukijakommenteista?

3. Miten olet ohjeistanut toimitustasi: Milloin rikoksesta tuomitun nimen saa julkaista? Entä jos kyse on vasta epäilystä tai syytteestä?

Saija Hakoniemi, Seura, Viva, TV-maailma ja Kotilääkäri

1. Seura ei olisi julkaissut Meeri Koutaniemen ympärileikkauksuvia. Olemme julkaisseet hänen kuviaan Syyrian pakolaisista ja arvostamme hänen työtään, mutta ympärileikkaukuvat ovat liian rankkoja perhelehteen. En itsekään kyennyt katsomaan kuvia.

2. Journalistisilla nettisivuilla julkaistujen lukijakommenttien etukäteismoderointi on

käytännössä täysin mahdotonta. Sivuja on kuitenkin seurattava ja epäasiallisuudet poistettava viipymättä. Siinäkin on monelle julkaisijalle haastetta.

3. Noudatamme journalistin ohjeita. Myös epäillyn tai syytety nimen voi julkaista, jos kyseessä on julkisuuden henkilö tai asialla on yhteiskunnallista merkitystä. Tällöin on tuotava selkeästi esiin, että kyse on vasta epäilystä, ja seurattava juttu loppuun.

Tiina Ojutkangas, Länsi-Savo ja Itä-Savo

1. Kyllä. Aihe on tärkeä ja vakava. Kuvasarja oli tehokas tapa tuoda asia keskusteluun ja tietoisuuteen.

2. Pitää. Juridisesti ja eettisesti. Juttujen kommentit ovat osa medioitamme. Lukijoiden silmissä kommentit ovat Itä-Savossa tai Länsi-Savossa. On vastuullamme, millaisin periaattein verkkokeskustelua käydään.

3. Tuomitun nimen julkistamista harkitaan joka kerta erikseen. Nimen voi julkaista, ellei kyse ole esimerkiksi alaikäisestä tai ellei nimen julkaiseminen ole kohtuutonta suhteessa tekoon. Ratkaisuun vaikuttavat tuomion pituus ja teon sekä sen tekijän yhteiskunnallinen merkitys ja asema. Uhria on kuitenkin suojeltava, ja se voi vaikuttaa siihen, ettei tekijän nimeä jul-

kaista. Epäilyn tai syytteen kohdalla nimen julkaisukynnys on erittäin korkea. Tekijän yhteiskunnallinen asema ja teon merkitys vaikuttavat tässäkin.

Atte Jääskeläinen, Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminta

1. En olisi lähettänyt ketään Ylen lukuun kuvaamaan tilannetta, koska kuvaamiseen liittyy monia eettisiä, ihmisarvon kunnioittamista koskevia ongelmia. Jos kuvat olisivat jo olemassa, niitä olisi harkiten ja valikoiden voinut julkaista.

2. Mielestäni pitää. Julkaistut lukijakommentit ovat pohjimmiltaan journalistista sisältöä journalistisilla verkkosivuilla.

3. Yleisradiolla on asiasta yksityiskohtainen ohjeistus. Sen pääperiaate on, että epäillyn tai tuomitun nimen julkistaminen on perusteltua, mikäli henkilö käyttää valtakunnallista poliittista, taloudellista tai hallinnollista valtaa. Nimen julkistaminen edellyttää henkilön aseman lisäksi, että epäilty teko on yhteiskuntaan tai kansalaisiin vaikuttava tai vaikuttaa epäillyn/tekijän uskottavuuteen tehtävänsä hoidossa. Teon vaikuttavuutta yhteiskuntaan tai kansalaisiin voidaan tuomion jälkeen arvioida myös sillä perusteella, kuinka ankara rangaistus teosta on määrätty.

Vastuussa tuhannesta tekijästä

Vastaako yksi **Atte Jääskeläinen** pariakymmentä kokenutta Yleisradion päälikkötoimittajaa? Näin uskoo ainakin Ylen toimitusjohtaja **Lauri Kivinen**. Reilut kolme vuotta sitten hän käynnisti ison organisaatiouudistuksen, jossa Yle keskitti lain edellyttämän vastuun lähes kaikista sisällöistään muutamalle johtajalleen.

Päätoimittaja Jääskeläinen vastaa nyt Ylen kaikista suomenkielisistä uutis-, ajankohtais- ja urheilusisällöistä. Hänen vastuullaan on myös kaikki Ylen alueellinen toiminta. Aiemmin aluetoimitusten päälliköt olivat vastaavia toimittajia.

Jääskeläisen mielestä uudistus oli tarpeellinen, koska aiemmin hän ei voinut puuttua aluetoimitusten journalismiin, vaikka olikin toimitusten ylin pomo.

”On ihan arkijärjellä ajateltuna loogista, että organisaation johtaja vastaa myös organisaation tuottamasta sisällöstä.”

Päätoimittajan mukaan vastuun keskitäminen hänelle helpottaa yhteistyötä.

”Aluetoimituksen toimittajat saattavat tehdä samaa juttua osittain alueellista lähetystä varten ja osittain valtakunnallista lähetystä varten. Siksi on journalistisesti johdonmukaista, että sama ihminen on vastuussa sekä alueellisesta että valtakunnallisesta sisällöstä.”

Jääskeläinen korostaa, että hänen päätoimittajuutensa on ennen kaikkea toimiskulttuuriin ja pelisääntöihin vaikuttamista. Hän ei pyri kontrolloimaan päivittäisen journalismin tekemistä, eikä siihen

millään pystyisikään.

Jääskeläisen alaisena on 960 vakituista työntekijää ja joukko määräaikaista. Tämä Suomen ylivoimaisesti suurin uutisorganisaatio tekee viikossa noin 3 000 juttua. Päätoimittaja tarkastaa niistä ennakko-keskimäärin kolme. ”Journalismista vastaaminen sähköisessä mediassa ei ole juttujen lukemista ennen niiden julkaisua. Ajankohtais- ja uutisohjelmien perusluonne on, että ne ovat suoria lähetyksiä.”

Moni Ylen toimittaja suhtautuu kuitenkin kriittisesti vastuun – ja vallan – keskittämiseen Jääskeläiselle. Radio- ja televisiotuottajien liiton puheenjohtajan **Ari-Pekka Sirviön** mukaan aluetoimituksissa on puhuttu, että Jääskeläinen on haalinut käsiinsä liikaa lankoja.

”Olen kuullut kommentteja siitä, että Jääskeläisen päätoimittajuus ei aina ole aitoa vastaavaa päätoimittajuutta”, sanoo Yle Oulun toimittajana työskentelevä Sirviö.

”Jääskeläinen ei ole aivan perillä aluetoimitusten rutiineista. Aiemmin vastuu aluetoimituksissa oli ihmisillä, jotka tiesivät paikalliset olosuhteet ja sen, miten kannattaa toimia.”

Sirviö kritisoi Jääskeläistä myös siitä, ettei tämä anna aluetoimituksille riittävästi aikaa keskittyä paikalliseen toimintaan.

”On hyvä, että pääsemme välillä ääneen valtakunnanverkossa, mutta Ylen perustehtäviin kuuluu myös ihmisten palveleminen maakunnissa.”

Atte Jääskeläinen

Kuka? 48-vuotias Yleisradion uutis- ja ajankohtaistoiminnan johtaja (2007–). Työskennellyt aiemmin Suomen Tietotoimiston päätoimittajana ja toimitusjohtajana sekä Helsingin Sanomien politiikan toimituksen ja taloustoimituksen esimiehenä. Koulutukseltaan Jääskeläinen on varatuomari.

Venäjää ja viittomakieltä. Jääskeläinen vastaa myös Ylen englannin- ja venäjänkielisistä uutis- ja ajankohtaisohjelmista sekä viittomakielisistä uutisista. Hän osaa venäjää muutamia sanoja. ”Venäjänkielisten uutisten toimittajat osaavat suomea. Jos tarve vaatii puuttumista venäjänkielisiin sanamuotoihin, se onnistuu”, Jääskeläinen sanoo.

Sirviö ei silti pidä organisaatiouudistusta vain huonona asiana.

”Aiemmin eri aluetoimituksilla saattoi olla erilaiset uutiskriteerit. Nykyisin sisältö on tasalaatuisempaa.”

Jääskeläinen ei halua kommentoida kritiikkiä. Hän kuitenkin sanoo, että uudistuksesta huolimatta Yle on hajauttanut vastuuta enemmän kuin moni yleisradioyhtiö.

”Monessa yleisradioyhtiössä toimitusjohtaja on kaiken sisällön vastaava toimittaja”, päätoimittaja sanoo. ■

Pasila päättää. Päätoimittaja Atte Jääskeläinen vastaa Ylen 18 aluetoimituksen suomenkielisestä journalismista. Jääskeläinen työskentelee 80-prosenttisesti Helsingissä, mutta pitää viikoittain puhelinkokouksen, johon osallistuu kaikkien aluetoimitusten toimittajia.

Sotšin kisat haastavat toimittajan ammattietiikan

Olympialaisiin matkaava reportteri ei ole vastuussa pelkkien tulosten ja kisatunnelmien välittämisestä, kirjoittaa Maarit Roiha.

tapasin Sotšissa syksyllä 2011 juttumatkal- la käydessäni perheen, joka oli häädetty kodistaan olympiarakentamisen tieltä. He kävivät tuolloin oikeutta saadakseen valtion pakkolunastamasta talostaan markkinahintaa vastaavan korvauksen. Talo sijaitsi halutulla paikalla, ja valtion siitä maksama korvaus oli lähinnä nimellinen.

En saanut kyseiseen perheeseen enää myöhemmin yhteyttä, mutta oletan, että heidän kanteensa ei tuottanut tulosta. Vastaavia tapauksia on nähty Sotšin talviolympialaisia edeltäneiden vuosien aikana lukemattomia. Kisojen takia räätälöidyt lainmuutokset ovat mahdollistaneet maan pakkolunastukset nopeutetulla aikataululla. Surullisinta ihmisten kotien viemisessä on mitättömien korvausten lisäksi se, että kaikkea maata ei suinkaan tarvita olympialaisia varten. Monelle pakkolunastetulle, houkuttelevalla paikalla sijaitsevalle tontille on rakennettu esimerkiksi uusia kerrostaloja, jotka myydään korkealla hinnalla olympialaisten päätyttyä. Tämä on vain yksi esimerkki kisoihin liittyvästä moninaisesta korruptiosta.

Sotšista tulee urheilumaailman huomion keskipiste seuraaviksi reiluksi pariksi viikoksi. Venäjän media on kuitenkin pysytellyt harvinaisen hiljaa olympialaisiin liittyvistä epäkohdista. Eniten on arvosteltu kisapaikkojen valmistumista pahasti myöhässä ja täysin käsistä karannutta budjettia. Kyseiset näkökulmat tuntuvat hieman tekopyhiltä koko epäkohtien kirjon ollessa toimittajakunnan tiedossa.

Venäjän eturivin tutkiviin toimittajiin kuuluva **Andrei Soldatov** ei pidä toimittajien itsesensuuria yllättävänä. Media-alalta katoaa Venäjälläkin työpaikkoja nopeaa tahtia. Vallanpitäjiä kritisovien uutisten tekeminen lisää työpaikan menettämisen todennäköisyyttä etenkin valtion kontrolloimissa viestimissä, joita Venäjällä riittää. Tapahtumista virallisia kantoja välittävät televisi- on pääkanavat ovat suoraan tai välillisesti valtion omistuksessa tai valvonassa. Televisio on kuitenkin ainoa media, joka tavoittaa laajan maan syrjäisimmätkin kolkat. Vapainta tiedonvälitys on netissä, jonne suurella osalla venäläisistä ei ole pääsyä. Lehdistön merkitys on pienempi ja paikallisempi. Painoarvoltaan merkittävimpiä lehtiä luetaan lähinnä Moskovassa ja Pietarissa, eikä suurkaupungeista kumpuava kritiikki useinkaan kantaudu pienimmille paikkakunnille.

HELI SAARELA

Maarit Roiha
maarit.roiha@yahoo.com

KIRJOITTAJA ON ENTINEN MTV UUTISTEN JA STT-LEHTIKUVAN VENÄJÄN-KIRJEENVAIHTAJA.

”Älkää unohtako olevanne Putinin suuressa show’ssa, jonka kulissien takana tapahtuu monenlaista.”

Venäjän median tilanteen asteittainen huononeminen alkoi **Vladimir Putinin** tultua presidentiksi vuosituhaten vaihteessa. Putinin tuorein veto oli joulukuinen Venäjän suurimman uutistoi- miston Ria Novostin lakkauttaminen. Kremlin selvänä pyrkimyksenä on vahvistaa valtiollista mediaa ja hiljentää maan hallintoa vastaan kohdis- tettua kritiikkiä.

Venäjän turvallisuuspalvelua toistakymmentä vuotta tutkinut ja sen toiminnasta kollegansa **Iri- na Boroganin** kanssa kirjankin kirjoittanut Sol- datov selittää kriittisen olympiauutisoinnin puu- tetta sillä, että tutkivien toimittajien määrä on romahtanut Venäjällä. Ennen Putinin aikaa lähes jokaisessa merkittävässä mediatalossa oli oma tut- kivan journalismin yksikkö. Nykyisin tutkiva toi- mittaja on Venäjällä harvinaisuus.

Pääministeri **Dmitri Medvedev** teki jo marras- kuussa toimittajille selväksi, että kisoihin saapu- vien avainhenkilöiden viestiliikennettä seurataan. Venäläislähteiden mukaan Venäjän turvallisuus-

palvelulla FSB:llä on välineet kaiken puhelin- ja internetviestinnän sieppaamiseksi. Asian tuomi- nen julkisuuteen on ovela pelottelukeino. Nyt esi- merkiksi mahdollisista laittomista mielenosoituk- sista raportoimista harkitsevat venäläistoimittajat miettivätkä kahdesti, kannattaako asiaan sekaan- tua. Venäjän tämänhetkinen poliittinen tilanne antaa useita protestin aiheita. Ainakin seksuaali- vähemmistöjen oikeuksien polkemisen ja demo- kratiamarsseilla pidätettyjen poliittisten vankien tilanteen voisi kuvitella nousevan esille.

Skeptikko saattaa arvella myös Yhdysvaltojen tiedusteluelimen NSA:n täydentävän tietokanto- jaan olympialaisten aikana. Viime kuukaudet ovat osoittaneet, että tarvittava tekniikka on olemassa. Lisäksi suuri osa paikalle saapuvista käyttää ame- rikkalaisvalmisteisia laitteita ja ohjelmia.

Soldatov pitää terroriuhalla perusteltuja tiukko- ja turvatoimia loistavana tekosyynä lehdistönva- pauden rajoittamiseksi. Kyse ei ole vain pääsystä tiettyihin paikkoihin tai tiettyjen ihmisten puheil- le vaan myös tarkasta paikalla olijoiden ja heidän kontaktinsa seuraamisesta.

Olympialaisiin matkaava reportteri ei ole vas- tuussa pelkkien tulosten ja kisatunnelmien välittä- misestä. Soldatov esittääkin Sotšissa työskentele- ville suomalaiskollegoille haasteen: älkää ummis- tako silmiä epäkohdilta, älkää unohtako olevanne Putinin suuressa show’ssa, jonka kulissien takana tapahtuu monenlaista. Soldatov kannustaa kisare- porttereita kiinnittämään huomiota mahdollisten mielenilmausten lisäksi etenkin poliisin toimintaan sekä turvallisuustoimien vaikutukseen kisavieraiden ja sotšilaisten yksityisyyteen. Kisojen aiheuttamia mittavia ympäristöongelmiakaan ei saisi unohtaa.

Moni venäläinen urheilutoimittaja suhtautuu kisoihin Soldatovia kevyemmin. Yksi heistä on venäläisellä NTV Plus -urheilukanavalla taitoluis- telua kommentoiva **Vasili Solovjev**, joka on kier- tänyt Salt Lake Cityä lukuun ottamatta kaikki olympialaiset aina Naganon vuoden 1998 kisoista alkaen. Moni Sotšiin suuntaava venäläistoimittaja pelkää kisajärjestelyjen täydellistä epäonnistumis- ta. Kisoihin lähtemiseltä välttyneet tutut moskova- laiset tv-kuvaajat vaikuttivat helpottuneilta kysel- lessäni heidän tunnelmiaan kisojen alla. Solovjev itse uskoo kaiken sujuvan mallikkaasti.

Solovjevin tiimi ei aio raportoida kisojen aika- mistaan negatiivisesta. Hän perustelee linjaa sillä, että öljyjätti Gazpromin omistama NTV Plus on sivistynyt urheilukanava eikä mikään juorulehti. Katsojille halutaan välittää paikan päältä ainoas- taan juhlatunnelmia.

Sotšin kisapaikat sijaitsevat kaukana toisis- taan. Venäjällä jo normaalioloissa usein ikuisuuk- sia kestävä työvälineiden tarkastukset ovat rasit- tavia. Solovjev arvelee monen ulkomaalaisen toi- mittajan pettyvän olosuhteisiin ja palvelun tasoon. Hän kehottaakin Sotšiin saapuvia tuomaan muka- naan joustavan asenteen ja kirkkaan mielen ja jät- tämään ongelmat kotiin. Ainoastaan siten voi kuulemma päästä aitoon etelävenäläiseen kisatun- nelmaan. ■

Ei voittoa, ei tuskaa

Yhdysvalloissa tutkiva journalismi hoidetaan ilman voitontavoittelua.

Johanna Vehkoo, teksti Jenny Lucander, kuvitus

” Ei sanomalehdillä ole enää varaa tutkivaan journalismiin”, sanoo **Bob Salladay**. Istumme ikkunattomassa kellaritilassa, koska Salladayn vetämä tutkivan journalismin keskus on kasvamassa ulos toimistotalostaan. Muualla ei ole tilaa.

Käytävästä kuuluu riemukkaita kiljahduksia ja satunnaisia aplodeja. Onko täällä bileet? Nythän on maanantai.

”Kyllä, pidämme uudelle toimittajalle tervetuliaisjuhlia.”

Berkeleyn yliopistokaupungissa Kaliforniassa toimiva Center for Investigative Journalism (CIR) on viime vuosina palkannut lisää henkilökuntaa, toisin kuin Yhdysvaltain hätää kärsivät sanomalehdet. Kohta on edessä muutto suurempiin tiloihin.

CIR:n kaltaiset uudenlaiset toimitukset – niin kutsutut non-profitit – paikkaavat lehdistön kriisin jättämiä jälkiä. Niissä uskotaan, että journalismia voi – ja pitääkin – tehdä ilman, että keskitytään tuottamaan voittoja osakkeenomistajille.

”Yhteen hiljattain päättyneeseen tutkivaan projektiin kului aikaa 18 kuukautta. Kaupallinen media ei yksinkertaisesti enää tee sellaista”, Salladay toteaa.

Yhdysvalloissa on vuoden 2005 jälkeen perustettu yli 50 voittoa tavoittelematonta journalismin tuottajaa. Toiset niistä keskittyvät tutkivaan journalismiin, toiset taas paikallisjournalismiin. Ne paikkaavat lehtikuolemien ja säästöjen vuoksi syntyneitä aukkoja.

CIR on Yhdysvaltain tutkivan journalismin keskuksista vanhin ja eräs suurimmista. Se sai alkunsa vuonna 1977 Watergate-skandaalin vanavedessä.

”Kaikki halusivat silloin olla tutkivia toimittajia”, Salladay sanoo.

Parin ensimmäisen vuosikymmenensä ajan CIR työllisti vain kourallisen toimittajia. Viitisen vuotta sitten alkoi uusi aika. CIR päätti perustaa *California Watch* -sivuston seuraamaan oman osavaltionsa asioita ja palkata ihmisiä keräämään lisää lahjoituksia.

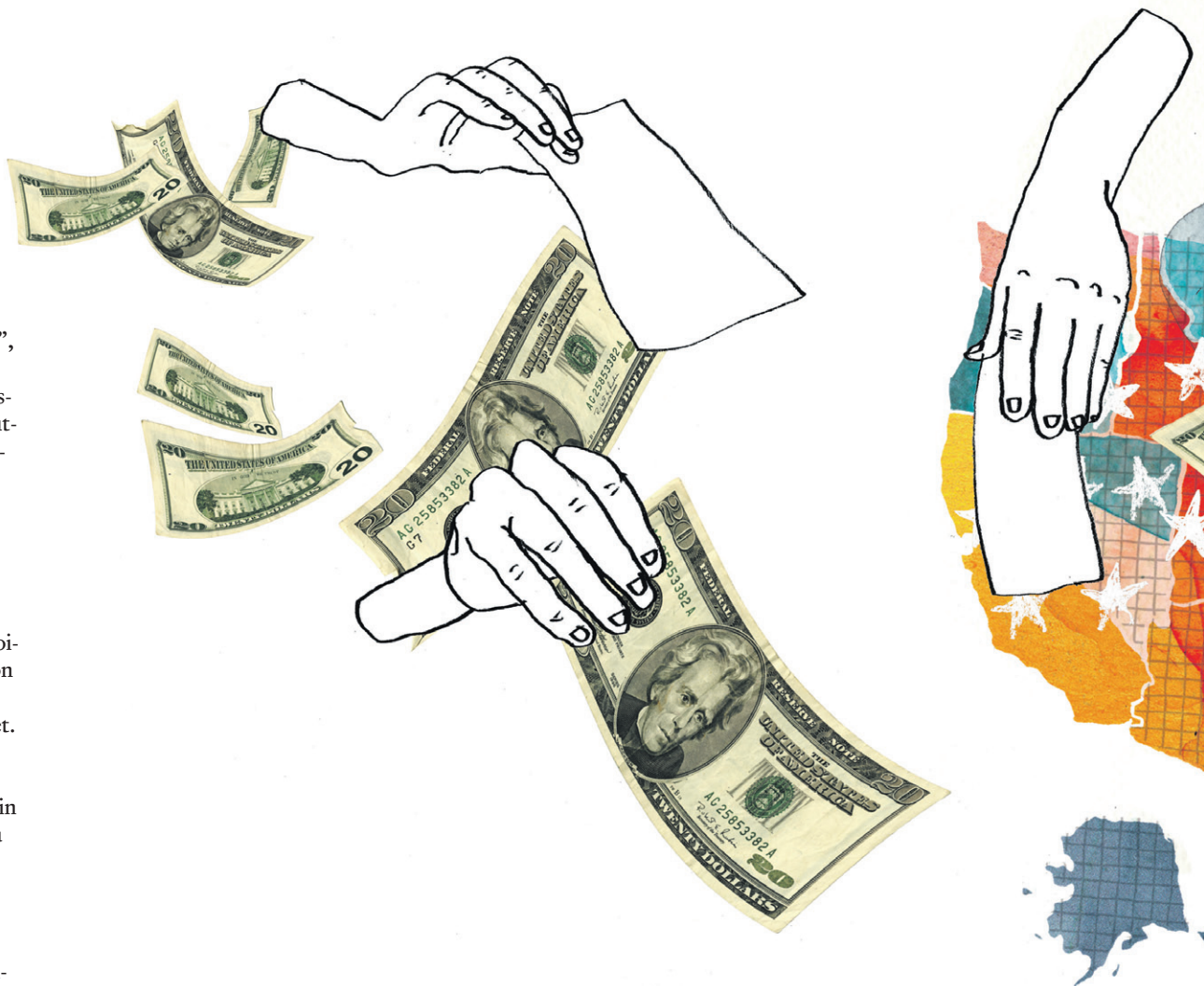
”Kaliforniassa asuu 38 miljoonaa ihmistä, ja osavaltion budjetti on 100 miljardia dollaria. Täällä on todella paljon kohteita tutkivalle journalismille.”

Viisi vuotta sitten CIR:ssä työskenteli 15 työntekijää. Nyt heitä on 75, ja toimituksen vuosibudjetti on 11 miljoonaa dollaria.

Rahoitus saadaan hyväntekeväisyysjärjestöiltä, säätiöiltä ja yksittäisiltä mesenaateilta. CIR:n tuloista 90 prosenttia tulee lahjoituksista, loput juttujen myynnistä televisioon ja radioon.

”Sanomalehdille annamme jutut todella halvalla. Pyydämme ehkä pari sataa dollaria. Mehän olemme olemassa juuri siksi, ettei sanomalehdillä ole varaa investoida satoja tuhansia isoihin tutkiviin projekteihin.”

Minneapolisissa, Minnesotan osavaltiossa, toimii yksi USA:n paikallisista voittoa tavoittelematto-

mista verkkomedioista. *MinnPost* täyttää jo kuusi vuotta ja aikoo sen kunniaksi järjestää lukijoilleen kekkerit. Lukijat ovat samalla tukijoita.

”Meillä on noin 3 000 jäsentä, jotka lahjoittavat rahaa kerran kuussa. He antavat sen verran kuin pystyvät: summat vaihtelevat viidestä dollarista sataseen kuussa”, kertoo **Kaeti Hinck**, *MinnPostin* digitaalisen teknologian päällikkö.

Jäsenten lisäksi *MinnPost* rahoittaa toimintaansa apurahoilla ja mainonnalla.

”Yritämme hankkia lisää jäseniä, koska apurahat ja muut satunnaiset lahjoitukset ovat pitemmän päälle epävarma tulonlähde.”

Siksi Hinckin työtä on miettiä entistä enemmän tuotekehitystä: mitä sellaista *MinnPost* voi tarjota, jota ei saa muualta. Hän tuottaa datajournalismia ja uutissovelluksia, jotka näyttävät erityyppiset rikokset asuinalueen mukaan tai vertailevat pormestariehdokkaiden mielipiteitä.

”En halua syyllistää ihmisiä ja sanoa, että maksa tästä, koska muuten tätä ei tee kukaan. Se on ollut USA:n julkisrahoitteisten radiokanavien tyyli ihan liian pitkään. Haluan mieluummin tarjota lukijoille jotain, mistä he haluavat maksaa.”

Kuutisen vuotta sitten Minneapolisin paikallislehdillä meni todella huonosti. Toinen päälehdistä, *Star Tribune*, teki konkurssin. **Joel Kramer**, *Tribunen* entinen kustantaja, keräsi neljältä perheeltä 850 000 dollarin pesämunan ja perusti *MinnPostin*.

Verkkosivusto keskittää voimavaroja uutista-

seurantaan. Osa paikallisista lehdistä ei ole vielä antanut anteeksi kolumnistien ja freelancekirjoittajien siirtymistä *MinnPostin* leipiin.

”Itsehän he potkivat hyvät kirjoittajat pihalle!” Hinck sanoo.

”Edelleen voi käydä niin, ettei paikallinen lehti nimeä meitä siteeraamansa uutisen lähteenä – he mainitsevat toimittajan nimen, mutta eivät *MinnPostia*.”

Myös non-profitit tarvitsevat kestävänsä ansaintamallin, vaikka niiden toiminnan ei tarvitse olla voitollista. Suurin osa on saanut merkittävän starttirahan joko yksityisiltä lahjoittajilta tai säätiöiltä, mutta sen jälkeen monen pitää etsiä tulovirtoja varmemmista lähteistä. *MinnPost* uskoo jäsenyysmalliin, kun taas CIR saa kokonsa ja vaikutusvaltansa vuoksi yhä enemmän lahjoituksia.

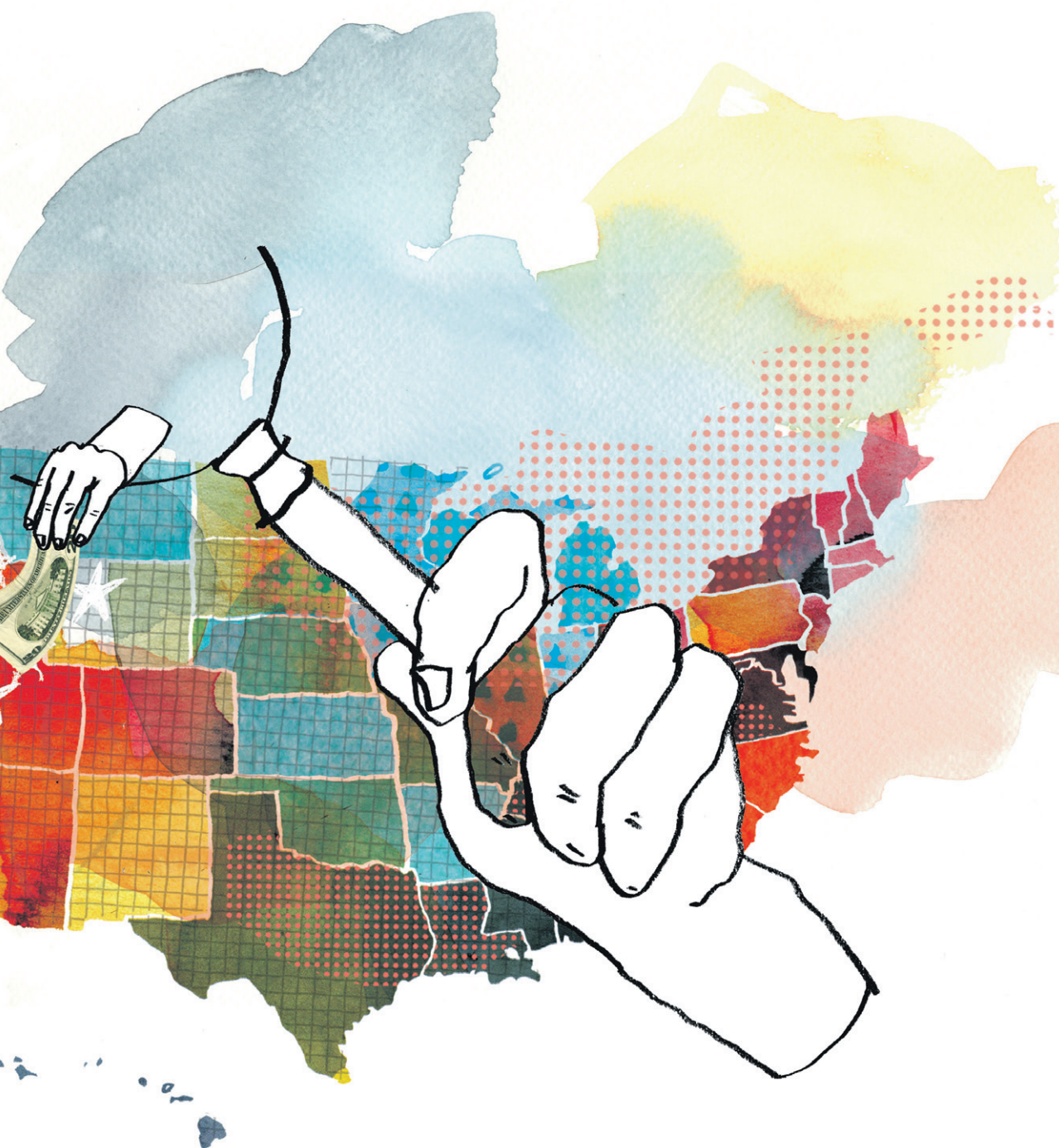
CIR:n Bob Salladay uskoo, että vaikka tutkivan journalismin toimituksia perustetaan nyt hurjaa tahtia eri puolille maata, kaikille riittää vielä tilaa ja lahjoitusrahaa.

”Tietoisuus median kriisistä on tavoittanut rahoittajat, mutta silti journalismi saa yhä vain pienen hippusen kaikesta hyväntekeväisyyteen annettavasta rahasta.”

CIR:llä on ollut vaikeuksia vakuuttaa Piilaakson teknologiamiljonäärejä siitä, että heidän olisi hyvä tukea journalismia, koska se toimii vallan vahtikoirana ja pitää demokratian terveenä.

”Ne tyyppit ajattelevat itse tuottavansa

USA:n non-profitit

Voittoa tavoittelematonta journalismia kutsutaan Yhdysvalloissa nimillä non-profit ja not-for-profit. Sillä on pitkä historia, ja toimintamuoto on keksitty uudelleen 2000-luvulla.

AP:llä eli uutistoimisto Associated Pressillä on käytössään osuustoimintamalli.

NPR eli National Public Radio levittää radio-ohjelmaa 900 kanavalle ympäri Yhdysvaltoja.

San Franciscossa julkaistava aikakauslehti Mother Jones (1976–) julkaisee yhä enemmän myös verkossa.

2000-luvulla on perustettu useita paikalliseen politiikkaan keskittyviä sivustoja (Voice of San Diego, Texas Tribune) ja tutkivan journalismin toimituksia (Pro Publica, Watchdog.org).

2007 perustettu Pro Publica oli ensimmäinen online-toimitus, joka voitti Pulitzer-palkinnon (2010). Se saa 10 miljoonaa dollaria vuosittain Sandlerin pariskunnalta. Pro Publicalla on yli 30 toimittajaa.

Euroopassa vastaavat yritykset ovat harvinaisia. Britanniassa perustettiin Bureau for Investigative Journalism vuonna 2010. Se käynnisti toimintansa kahden miljoonan punnan lahjoituksen turvin.

julkisia palveluita. Että internet ja mikä vain uusi facebook riittää.”

CIR:n henkilökunnasta 25 on tutkivia toimittajia. Lisäksi kymmenkunta journalistia keskittyy dataan ja toinen kymmenen hengen porukka tuottaa videota. Loput työntekijät keskittyvät varainhankintaan.

Viime vuosina CIR on kokeillut monia eri tapoja tavoittaa yleisöjä. Samasta projektista saatetaan tehdä radio-ohjelma, video ja lehtijuttu. Esimerkiksi **Osama bin Ladenin** surmaajan haastattelussa käytettiin animaatiota, sillä hän ei halunnut paljastaa kasvojaan. Lisäksi CIR:n juttuja on esitetty ainakin videopelin, musiikin, runon ja teatterin keinoin.

”Teimme ison projektin maanjäristysvaarasta Kaliforniassa. Tuotimme muun muassa värityskirjan, joka opettaa lapsia suojautumaan järjestyksiltä. Sitä jaettiin kouluihin 400 000 kappaletta.”

Salladayn mielestä non-profitit eivät ole vain yksi tapa säilyttää tutkiva journalismi Yhdysvalloissa. Ne ovat ainoa tapa.

Eikä kovan tason ammattilaisista ole pulaa. Esimerkiksi Bob Salladayn entinen työnantaja, sanomalehti *Los Angeles Times*, on irtisanonut 600 toimittajaa.

”Hyviä toimittajia on tosi paljon vapaana.” ■

KATSO CIR:N VIDEOITA SEN YOUTUBE-KANAVALTA:
YOUTUBE.COM/USER/THEFILESTV

Voisiko non-profitin perustaa Suomeen?

Suomalaisilla säätiöillä ei ole juuri ollut tapana tukea journalismia, paitsi silloin tällöin yksittäisiä juttuprojekteja. Olisiko Pro Publican tai Center for Investigative Journalism kaltaisen toimitus mahdollista perustaa Suomeen säätiöraitoituksen turvin?

Koneen Säätiö tuki ensimmäistä kertaa laajasti journalistisia hankkeita syksyn 2013 apuraha-jaossaan – tosin nekin olivat enimmäkseen yksittäisiä juttu- tai kirjaprojekteja. Tukea sai myös Uutistamo-niminen hanke, joka tuottaa asian-tuntijoiden analyysia ajankohtaisista aiheista.

Uusi linjaus johtui uudesta kategoriasta, tieteen yleistajuistamisen apurahoista.

”Kokonaisen toimituksen käynnistämiseksi puhutaan varmaan aika suurista summista, eikä se ole niin helppoa. Mutta periaatteessa kyllä”, tiedeasiamies **Kalle Korhonen** sanoo. Hän lisää, että tieteen pitäisi olla jotenkin hankkeessa mukana.

Toinen tuore journalismin tukija on Suomen Kulttuurirahasto, joka järjesti viime syksynä ”kulttuurijournalismin mestarikurssin”. Voisiko

rahasto harkita vaikkapa sellaisen verkkojulkaisun tukemista, joka pyrkisi paikkaamaan sanomalehdistön jättämiä reikiä kulttuuriuutisoinnissa ja kritiikissä?

”Emme sulje sitä lähtökohtaisesti pois, mutta kyllä se vaatisi tarkkaa harkintaa”, vastaa yliasiamies **Antti Arjava**.

”Yhdysvalloissa tällaisen voi kuvitella saavan kansalaisilta lahjoituksia, koska siellä on siihen perinteet. Mutta Suomessa jonkin säätiön pitäisi käytännössä olla jatkuvasti tukemassa.”

Helsingin Sanomain Säätiö tukee erityisesti journalismin tutkimusta ja järjestää uusia media-alan innovaatioita etsivää Uutisraivaaja-kilpailua. Voisiko se laajentaa toimintaansa journalismin tuotannon rahoittamiseen?

”Säätiön ensisijainen tehtävä on turvata suomalaisen sanomalehden tulevaisuus. Tällä tarkoitetaan tietysti myös sähköisiä välineitä, jotka siihen liittyvät”, sanoo yliasiamies **Heleena Savela**.

”Voisimme harkita, jos sen tyyppisiä hakemuksia tulee. Ei ajatus mitenkään mahdoton ole.”

Johanna Vehkoo

Tiukan seulan läpi

Aamulehti testaa kesätyöhakijansa valintakokeella. Tänä vuonna kokeeseen pääsi noin 60 kesätyönhakijaa.

Anna-Sofia Nieminen, teksti
Konsta Leppänen, kuva

Kello on vasta puoli yhdeksän aamulla, ja keskustelu on jo ajautunut media-alan huonoon työtilanteeseen.

Seison *Aamulehden* toimituksen viidennessä kerroksessa. Kertaamme kaverien kanssa, kuka on kuullut kenenkin saaneen kesätöitä. Saldo on hälyttävän pieni siihen nähden, että on jo tammikuun yhdeksäs päivä. Viime vuosina moni on saanut kesätyöpaikan joulukuussa.

Kun puhe kääntyy *Helsingin Sanomien* yt-neuvotteluihin, mietin mielessäni, että tämän ei pitäisi olla tällaista. *Aamulehden* valintakoe on juuri alkamassa, mutta tunnelma on kaikkea muuta kuin innostunut.

Ehdimme käsitellä vielä STT:n yt-neuvottelut ennen kuin meidät pyydetään saliin, jossa koe pidetään.

Aamulehti on järjestänyt kesätoimittajien valintakokeen joka vuosi 2000-luvun alkupuolelta lähtien.

”Aamulehden valintakoe on juuri alkamassa, mutta tunnelma on kaikkea muuta kuin innostunut.”

Anna-Sofia Nieminen

Hakijamäärät ovat pysyneet melko tasaisina. Tällä kertaa hakijoita oli nelisensataa. Nyt minä ja noin 60 muuta valintakokeeseen päässyttä kuuntelemme päätoimittaja **Jouko Jokisen** hengennostuspuhetta.

”Te olette valiojoukkoa, koska olette täällä.”

Sitten kello tulee yhdeksän, ja pöydillä odottavat tehtäväpaperit saa kääntää.

Valintakoe koostuu kolmesta osiosta: ideonnista, editoinnista ja yleistiedosta.

Isoin tehtävä on ideoida tabloid-lehteen aukeaman juttukokonaisuus sen perusteella, että sosiaa-

lisessa mediassa kiertää huhu, jonka mukaan Presidentinlinnan remontti ei ehdi valmistua ennen itsenäisyyspäivää. Minun on vaikea hahmottaa, mitä tabloid-lehteen mahtuu. Tuntuu, että tungen aukeaman liian täyteen, mutta enää ei ehdi muuttaa. Ideointitehtävä pitää palauttaa 45 minuutin jälkeen.

Editointitehtävät sisältävät muun muassa otsikointia ja kirjoitusvirheiden bongaamista. Päätän revitellä otsikoissa, olenhan työskennellyt verkko-toimituksessa ja siten tehtaillut klikkihittejä.

Lopuksi pääsen yleistietoa mittaaviin kysymyksiin. ”Mitä tarkoittaa yt-neuvottelut?” Jes, tämä on helppo. ”Kuka on Ilveksen pääomistaja?” Ei mitään hajua.

Puoli yhdeltätoista päätän lähteä, puoli tuntia etuajassa.

Käytävällä on käynnissä jälkipuinti. Ahdistus alkaa nostaa päätään, kun kertaamme kysymyksiä.

Tietenkin olisi pitänyt tietää, kuka on **Peter Vesterbacka**! Olipa outoa, että kokeessa oli myös prosenttilasku. Mutta miksi ihmeessä *Aamulehden* valintakokeessa on kysymys *Big Brother* -ohjelman tähdestä?

Niin, mitä valintakokeella oikein halutaan testata?

”Aamulehden hakuprosessi jakautuu kolmeen osaan. Hakemuksista katsomme erityisesti koke-musta ja koulutusta. Valintakokeessa mittaamme toimittajan tietoja ja taitoja, ja haastattelussa valmiuksia ja halukkuutta tehtävään”, toimituspäällikkö **Kari Ikonen**, sanoo.

”Valinta on kokonaisuus. Jos yksi hakuprosessin osa menee heikosti, se ei vie mahdollisuuksia pois.”

Hänen mukaansa valintakokeen taustalla on se, että aikaisemmin esimiesten kalenterit täyttyivät keväisin mahdollisten kesätoimittajien haastattelusta. Siihen haluttiin muutos.

”Valintakoepäivän etu on nimenomaan se, että koko rumba on kerralla ohi”, Ikonen sanoo.

Aamulehti tosiaan hoitaa koko show’n yhdessä rysäyksessä. Valintakoe on aamupäivällä, haastatteluihin valittujen nimet ilmestyvät toimituksen alakertaan yhteen mennessä ja haastattelut ovat iltapäivällä. Valinnoista päätetään vielä samana päivänä.

Haastattelut tehdään osastoittain, mutta Ikosen mukaan ne ovat periaatteessa kaikille osastoille. Hakijaa saatetaan siis haastatella vaikka urheilutoimitukselle, mutta hänet voidaan valita sunnun-

taitoimitukseen.

”Kyllä haastattelussa pystyy 15–20 minuutin aikana päättämään hakijasta aika paljon”, Ikonen sanoo.

Kesätoimittajat valitaan palaverissa, johon kaikki haastattelijat kokoontuvat kolmelta iltapäivällä. Neljän jälkeen he soittavat valinnoista haastateluille.

Siihen asti jännitetään.

Pöydällä on rivissä kännyköitä ja tuoppeja. Kello lähestyy neljää, haastattelut ovat ohi ja olemme siirtyneet läheiseen kuppilaan odottamaan tuloksia. Kenen puhelin soi ensimmäisenä?

Sitä odotellessa kertaamme, miten kenenkin haastattelu meni.

Minä jäädyn haastattelussa totaalisesti, mutta en kuulemma ollut ainoa. Se helpottaa. Muitakin on varmasti jännittänyt melkoisesti.

Puhelimet alkavat piristä viisi yli neljä. Oma puhelimeni soi kolmantena. Nousen pöydästä ja menen ulos puhumaan. ■

Kesäksi töihin. Tuuli Oikarinen ja Viivi Koivu läpäisivät pääsykokeet ja saivat kesätöitä Aamulehdestä.

Hyvä valmistautuminen toi kesätyön

Journalistiopiskelija **Tuuli Oikarinen** ei ennalta uskonut, että pääsisi kesätöihin *Aamulehteen*, koska hakijoita oli niin paljon. Hän kuitenkin valmistautui huolella.

”Kävin läpi mahdollisia haastattelukysymyksiä ja tarkistin Pirkanmaa-faktoja”, Tampereen yliopistossa opiskeleva Oikarinen kertoo.

Valmistautuminen kannatti, sillä hän sai paikan uutistoimituksesta.

Oikarisen mielestä valintakoe mittasi sitä, mitä pitikin, eli yleistietoa, editointi-

taitoa ja ideointikykyä. Samaa mieltä on opiskelukaveri **Viivi Koivu**, joka pääsi myös kesätöihin *Aamulehteen*.

”Valintakoepäivä toimi jouhevasti.

On positiivista, että hakijoita testataan monella tavalla, koska kaikki eivät ole parhaimmillaan haastattelutilanteessa”, Koivu sanoo.

Systeemillä on kuitenkin varjopuolensa. Jos valintakoepäivään ei syystä tai toisesta pysty osallistumaan, on turha toivoa pääsevänsä kesätöihin *Aamulehteen*.

”Jos lipsuisimme koepäivästä, olisimme pian jälleen vanhassa systeemissä, eli haastatteluja järjestettäisiin pitkin kevättä”, *Aamulehden* toimituspäällikkö **Kari Ikonen** sanoo.

Tiukan säännön takia moni hyvä toimittaja ei välttämättä pysty hakemaan kesätöitä *Aamulehdestä*.

”Harmittaahan se, mutta hyviä toimittajia on kohtuullisen hyvin saatavilla”, Ikonen sanoo.

Anna-Sofia Nieminen

kirjat

Perusasioiden äärellä

Mediaympäristö muuttuu, mutta journalismin perusteet pysyvät. Sen haluaa tuoda esiin Tampereen yliopistossa journalismia opettava **Maarit Jaakkola** kirjassaan *Hyvä journalismi – käytännön opas kirjoittajalle*.

Opiskelijoille ja muille alasta kiinnostuneille suunnattu teos kertoo toimittajan työn perusasiat lukijan ja journalistin rooleista juttutyyppeihin, haastatteluteknikoihin ja palautteeseen.

Tehtävien kautta opastetaan pohtimaan esimerkiksi hakukoneiden tarjoamaa tietoa, lehtikielen vivahteita ja jutun myymistä.

Kirjan sisältö painottuu printtiin, mutta mukana on myös verkkokirjoittamista ja someviestintää.

”Ideana oli ottaa tavallaan askel taaksepäin, *back to the basics*. Katavaa journalismin perusteista ei ollut tehty vuosikymmeniin”, Jaakkola kertoo.

Painetun oppikirjan laatiminen median murrosaikana ei ollut ihan helppoa.

”Jouduin miettimään todella paljon, mitkä tiedot eivät vanhenisi liian nopeasti. Esimerkiksi Google lienee hakukoneena olemassa muutaman vuodenkin päästä.”

Hanna Rusila

MAARIT JAAKKOLA
HYVÄ JOURNALISMI
– KÄYTÄNNÖN OPAS KIRJOITTAJALLE
KANSANVALISTUSSEURA 2013

Hyvästi yötyö! STT:llä vuodesta 2005 työskennellyt Laura Huuskonen valmistelelee perheineen lähtöä Australiaan. Haastavinta siinä on työviisumin edellyttämä byrokratia.

”Yötyö käy ihmiselle vuosi vuodelta raskaammaksi, ja meidän on ollut yhä vaikeampaa saada yövuorolaisia”, **Mika Pettersson** kertoo.

Toissa vuonna tanskalainen uutistointi Ritzau keksi ratkaista saman pulman lähettämällä yötyöläisensä Australiaan. Esimerkkiä ovat STT:n lisäksi seuranneet muun muassa Sveitsin SDA-uutistointi ja saksalaislehti *Die Welt*.

STT:tä ratkaisu alkoi houkuttaa, kun talon johto tajusi, että sillä voidaan myös säästää.

STT:n Australian-komennus kestää 1–2 vuotta, Huuskosilla vuoden.

Huuskoset ja muut lähtijät eivät ole Australian-kirjeenvaihtajia, vaan yövuorot ovat planeetan toisellakin puolella vanhaa tuttua toimistotyötä. Sähkeitä kirjoitetaan ja mediaa seurataan entiseen tapaan. Soittokierrokset viranomaisille tehdään nekin vanhaan malliin; tekniikka mahdollistaa soittelun paikallisuudella hinnalla.

Työpiste on vuokrattu australialaisen AAP-uutistointimiston tiloista, joissa työskentelee muitakin eurooppalaisia yövuorolaisia.

”On mahdollista, että pääsemme joskus juttukeikoillekin, jos siellä päin tapahtuu jotain”, Huuskonen sanoo.

Vaikka tyytyminen olisi sisätyöhön, Huuskoset ovat uudesta kokemuksesta innoissaan.

”Se on iso muutos elämässä. Näemme uutta ympäristöä ja lapset oppivat englantia. Ja aurinkoahan siellä saa. Edessä on mielenkiintoinen vuosi.”

Yöuutisista hyvää päivää!

Jaakko Kilpeläinen, teksti
Laura Oja, kuva

Yötyön tiedetään aiheuttavan monia sairauksia. STT-Lehtikuvan toimittaja **Laura Huuskonen** on toistaiseksi säästynyt niiltä, mutta yövuoroista toipuminen on ollut välillä raskasta.

Vuorotyökuormitus vähenee pian, kun Huuskonen ryhtyy kolmen kollegansa kanssa tekemään pelkkää yövuoroa. Sekin helpottaa, että vuorot tehdään Australiasa sikäläiseen päiväsaikaan.

Huuskonen valmistelelee lähtöä Sydneyyn STT:llä työskentelevän, samalle komennukselle lähtevän miehensä kanssa. Mukaan lähtee pariskunnan kaksi pientä lasta

ja näiden hoitajiksi Lauran vanhemmat.

Lähdön ajankohta oli tätä kirjoitettaessa vielä epäselvä, sillä työviisumin hakeminen oli kesken. Hakuprosessi kestää pari kuukautta eikä ole helpoimmasta päästä.

”Esimerkiksi työ sopimukset pitää kääntää englanniksi. Eläketurvakeskuksesta tarvitaan todistus siitä, että olemme Suomen sosiaaliturvan piirissä. Hakuohjeet ovat monimutkaiset”, Huuskonen kertoo.

Kun STT saa toimittajansa matkaan, yövuorot loppuvat Suomessa kokonaan. Uutistointi arvioi säästävänsä tällä vuodessa lähes yhden toimittajan vuosipalkan verran. Vastaavan päätoimittajan mukaan järjestelyn pääsy ei ole yöisissä säästäminen, vaan työhyvinvointi.

palkinnot

”Tiedetoimittaja on tulkki joka suuntaan”

Lääkärilehdessä työskentelevä **Ulla Järvi**, 51, on Suomen tiedetoimittajain liiton valitsema Vuoden tiedetoimittaja.

Arvoltaan 5000 euron palkinto myönnettiin monipuolisesta ja ansiokkaasta alan työstä sekä vahvasta tiedejournalistisesta missiosta.

Miten Järvi itse määrittelee missionsa?

”Me lääketieteen toimittajat olemme välittäjiä, tulkkeja kaikkiin suuntiin. Lääkäri opiskelee alansa tieteen kielellä mutta lukee lehdestämme uutiset ja tutkimustulokset suomeksi. Se on tärkeää jo siksi, että potilaiden kanssa pitää kommunikoida ymmärrettävästi”, hän sanoo.

Lääkärilehteä lukevat ensisijaisesti lääkärit, mutta valtaosa jutuista päättyy myös nettiin kaikkien saataville. Osana *Potilaan Lääkärilehti*-verkkojulkaisua osana ne tavoittavat laajan lukijakunnan.

”Lääketieteen kieltä on suomennettu tieteenaloista ehkä sinnikkäimmin, joten asioista ei tarvitse kirjoittaa ’lääkärilatinaksi’”, Järvi muistuttaa.

”Tiedetoimittajan tehtävänä on myös suodattaa kansainväliset tutkimustulokset kulttuurieroista. Pyrimme hankkimaan lähdetäisiin uutisiin lähes poikkeuksetta suomalaisten asiantuntijoiden kommentit.”

Hanna Rusila

Suomeksi. ”Terveystieteiden huoltojärjestelmät ja ihmiskäsitys ovat eri maissa erilaiset. Siksin lääketieteen uutiset pitää suomalaisistaa”, Ulla Järvi sanoo.

kirjat

Satiiri lehden toimituksesta

Kalevan toimittajan **Jarno Mällisen** uuden romaanin miljöönä on tehdaskaupungin laskevan levikin kanssa kamppailevan valtalehden toimitus.

Mällisen mukaan kyseessä ei kuitenkaan ole paljastuskirja sen enempää kuin mediapoliittinen kannanottoakaan, vaikka kirjassa onkin varmasti monelle toimittajalle tuttuja tilanteita.

”Kirja lähtee ihan omista kaukokirjallisista pyrkimyksistäni. Kuvitteellinen toimitus on hyvä näyttämö pienen ihmisyyden ja yksilöiden välisen vallankäytön kiemuroille. Revin satiiria vallan käytöstä”, Mällinen sanoo.

Hiekkaan piirretty hirviö on

Mällisen toinen kirja, ja se syntyi kahdeksan kuukauden vuorotteluvapaalla.

”Olin motivoituneempi kuin koskaan saadessani työskennellä täysin subjektiivisen puuhailun parissa. Tärkeiden yhteisten asioiden pariin paluu on tuntunut paljon vähemmän tärkeältä, vaikka toimittajan työssä saanakin kokea luovaa tyydytystä vähintään kerran viikossa.”

Kirjoittamisen ohessa Mällinen tekee musiikkia ja on radiopuhelimet-yhtyeen kitaristi.

Outi Airaksinen

JARNO MÄLLINEN
HIEKKAAN PIIRRETTY HIRVIÖ
LIKE KUSTANNUS 2014
ILMESTY Y HELMI–MAALISKUUSSA

PETRI SAVOLAINEN
edunvalvontajohtaja**ERKKI KUPARI**
työehtoasiamies**TERHI TARVAINEN**
työehtoasiamies**VALTTERI AALTONEN**
työehtoasiamies**TYTTI ORAS**
työehtoasiamies**JUSSI SALOKANGAS**
työehtoasiamies

Valtteri Aaltonen, yt-neuvottelujen yhteydessä puhutaan irtisanomisjärjestyksestä. Mikä se on?

Irtisanomisjärjestyksestä on säädetty työehtosopimuksessa. Työehtosopimuksen mukaan irtisanottaessa työntekijöitä tuotannollisin ja taloudellisin syin on mahdollisuuksien mukaan noudatettava sääntöä, jonka mukaan viimeksi irtisanotaan yrityksen toiminnalle tärkeitä ammattityöntekijöitä ja saman työnantajan työssä osan työkyvystään menettäneitä. Tämän lisäksi kiinnitetään huomiota työsuhteen kestoon ja huoltovelvollisuuden määrään.

”Mahdollisuuksien mukaan” ja ”kiinnitetään huomiota”. Onko tuolla määräyksellä mitään merkitystä?

Vaikka irtisanomisjärjestystä koskevat määräykset on aikanaan keskusjärjestösopimuksissa ja sitä kautta nykyisissä työehtosopimuksissa kirjoitettu melko väljään muotoon, on irtisanomisjärjestystä oikeuskäytännössä tulkittu tiukemmin kuin sanamuodoista voisi ehkä päätellä. Irtisanomisjärjestys sitoo oikeasti työehtosopimuksen piiriin kuuluvaa työnantajaa. **Mitä irtisanomisjärjestyksessä tarkoitetaan ”yrityksen toiminnalle tärkeä ammattityöntekijä”?**

Sellaista työntekijää, jolla on objektiivisesti todennettavaa työnantajan toiminnalle tärkeää erityisosaamista. Tämän korostetun suojan piiriin työnantaja voi laskea vain pienen osan työntekijöistä.

Onko sinulla kysyttävää työehdoista? Kysy meiltä, liiton tes-asiamiehet vastaavat:

Journalisti@journalistiliitto.fi

Kumpi tuo vahvemman suojan: työsuhteen kesto vai huoltovelvollisuus?

Työsuhteen kesto ja huoltovelvollisuus ovat keskenään tasavahvoja kriteerejä, ja työnantajalla on tietty vapaus painottaa niitä haluamallaan tavalla suhteessa toisiinsa.

Meiltä irtisanottiin työntekijöitä alue-toimituksesta. Urheilutoimitukseen jäi kuitenkin myöhemmin tulleet. Menikö tämä oikein?

Irtisanomisjärjestys on toissijainen

lakiin nähden. Irtisanomiset kohdennetaan tapahtuu lain perusteella sinne, missä työ vähenee. Siis siihen yksikköön tai toimintoon ja niihin tehtäviin, joissa tehtävää työtä vähennetään. Tämän yksikön ja tehtävän sisällä sitten katsotaan irtisanomisjärjestystä. Irtisanomisjärjestyksen noudattaminen ei siis voi johtaa siihen, että viimeksi tullut työntekijä irtisanotaan, mikäli hänen työnsä ei lain tarkoittamalla tavalla vähene.

Onko irtisanomisjärjestystä rikkova irtisanominen lain vastainen?

Ei välttämättä. Laissa ei ole säädetty irtisanomisjärjestystä, vaan se on sovitettu työehtosopimuksessa. Irtisanominen voi olla laillinen, vaikka se rikkoisi irtisanomisjärjestystä. Irtisanomisjärjestyksen rikkomisen seuraukset ja sanktiot määräytyvät tällöin pelkästään työehtosopimuksen perusteella.

Irtisanomisjärjestyksen vastainen irtisanominen voi toki olla myös laitton. Jos työnantaja valitsee irtisanottavat järjestelmällisesti esimerkiksi iän tai sukupuolen perusteella, on nämä irtisanomiset katsottu oikeuskäytännössä syrjiviksi ja täten myös kokonaisuutena laittomiksi, vaikka työnantajalla olisi ollutkin sinänsä pätevät taloudelliset ja tuotannolliset syyt irtisanoa työntekijöitä.

Ei suuremmalle leipäannokselle

Sanomalehtimies kirjoitti sodan vaikutuksista liiton toimintaan.

”Jäsenyhdistysten toiminta on luonnollisista syistä ollut koko viime vuoden hyvin hiljaista, eräissä yhdistyksissä kokonaan pysähdyksissä. Kesäkuussa tapahtuneessa liikekannallepanossa kutsuttiin sanomalehtimiehetkin hyvin suuressa laajuudessa sotapalvelukseen. Muutamien yhdistysten jäsenistä joutui lähes puolet lähtemään sotapalvelukseen, osaksi tiedotuskomppanioihin, mutta hyvin huomattavalta osalta myöskin rintamapalvelukseen. Kun kutsuttujen joukossa olivat

useiden yhdistysten tärkeimmät toimihenkilöt, puheenjohtaja, rahastonhoitaja tai varsinkin sihteeri, oli toiminnan lamaan joutuminen hyvin ymmärrettävää.

Samat syyt, jotka viime vuonna johtivat sanomalehtimiesyhdistysten toiminnan pysähtymiseen, ovat edelleen vaikuttamassa. Sota jatkuu, eikä sanomalehtimiehiä ole voitu vielä vapauttaa sotapalveluksesta muuta kuin aivan nimiksi. Uutta työvoimaa toimituksiin ei liioin ole ollut juuri ensinkään saatavissa, ei ainakaan miehiä.”

Liitto yritti kuitenkin ajaa jäsentensä etuja, mutta lehti

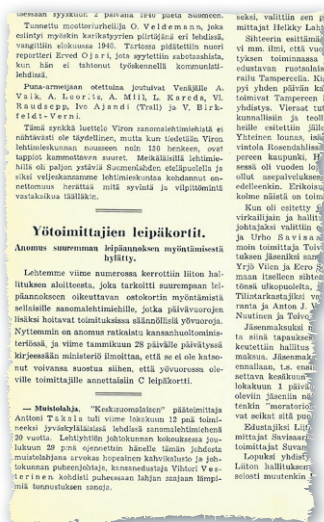
helmikuu 1942

kertoi takaiskusta.

”Lehtemme viime numerossa kerrottiin liiton hallituksen aloitteesta, joka tarkoitti suurempaan leipäannokseen oikeuttavan ostokortin myöntämistä sellaisille –, jotka päivävuorojen lisäksi hoitavat toimituksissa säännöllisiä yövuoroja. Nyttemmin on anonus ratkaistu kansanhuolto-ministeriössä, ja kirjeessään ministeriö ilmoittaa, että se ei ole katsonut voivansa suostua siihen, että yövuorossa oleville toimittajille annettaisiin C leipäkortti.”

Timo Kilpi

KIRJOITTAJA ON HISTORIAAN ERIKOISTUNUT TOIMITTAJA.

Sodan varjossa. Jatkosota koetteli sekä toimittajia että heidän järjestöään Suomen Sanomalehtimiesten Liittoa.

Se on Sotši!

Harvoin näkee niin paljon kirjoituserheitä kuin näinä päivinä. Esimerkiksi Yle kertoo sivuillaan Sotshin olympialaisista. Sen sijaan *Hel-singin Sanomat* kirjoittaa useimmiten Sotšin olympialaista. Joku vetää hatustaan hatuttoman äs-

sän: Sotsi.

Tavallinen mediankuluttaja saattaa ihmetellä, onko kielenhuolto taas mennyt sallimaan kaiken. Jos ässähässäkkää katsoo suositusten näkökulmasta, asia on yksinkertainen. Suomen kielessä sovelletaan venäjän kyrilisiin kirjaimiin ”kansallista latinaistamisjärjestelmää”, toteaa Kotimaisten kielten keskus. Pitää siis kirjoittaa *Sotši*.

Mutta eipä vaan kirjoiteta! Hattu-s hatuttaa monia.

Kuuluu muminaa: Onhan meillä lupa valita, kirjoitammeko sampoo tai shampoo; miksei ole lupa valita, kirjoitammeko Sotsi vai Shotsi? Voimmehan käyttää šakin lisäksi muotoa shakki, miksemme myös Sotšin rinnalla muotoa Sotshi?

Vieraskieliset erisnimet on kuitenkin eri asia kuin kieleemme muualta omitut yleisnimet. Erisnimiä koskevat suositukset ovat tässä ässäasiassakin erilaiset.

Asia on mutkikas, suosittelun tutustumista suosituksiin. Kielenhuoltaja **Taru Kolehmainen** huomautti *Hesarissa* jo 2002, että hattu-s:n kirjoittamisesta on kiistelty vuosikymmenestä toiseen: Ensimmäinen hattu-s:ää puoltava suositus annettiin 1907. Vuonna 1935 julkaistiin teksti *Parantakaamme oikeinkirjoitustamme kirjaimilla Š ja Ž*. Suomen kielen lautakunta kirjeli-moi asiasta 2005.

Kiivailua herättää jatkuvasti sekin, mikä kirjoitustapa oikeastaan on suomea. Somessa pohditaan esimerkiksi, olisiko Sotshi enemmän suomea kuin Sotši: eihän ”suhu-ässä” edes taida löytyä ”suomiaakkosista”. Mietitäänpä sitäkin, pitäisikö meillä käyttää englannin mallin mukaista muotoa Sochi.

Miksi kielenhuoltajien suosituksia on välillä ylivoimaisen vaikea noudattaa? Eihän meidän nytkään tarvitse muuta kuin paina tuota näppäintä tuossa... Öö-öö... Hetkinen, mistä hiivasta se taas löytyikään...

Vesa Heikkinen

vesa.pekka.heikkinen@luukku.com

KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Nya tabloider

Om en vecka, fredagen den 14 februari, övergår HSS Medias tidningar *Vasabladet*, *Österbottens Tidning* och *Pietarsaaren Sanomat* till tabloidformat. Förändringen är efterlängtat både av tidningarnas anställda och av läsarna, säger ÖT:s chefredaktör **Margareta Björklund**.

”Vi jobbade och lobbade länge för att få övergå till tabloid och nu händer det äntligen. Det roliga med projektet är att det engagerat hela huset.”

För de anställda på HSS Media präglades fjolåret av samarbetsförhandlingar.

”Det var ett urjobbigt år men vi måste blicka framåt. Om vi inte skulle ha tabloidiseringen framför oss vet jag inte var vi skulle vara i dag”, säger Björklund.

En synlig förändring vid övergången är att *Österbottens Tidning* övergår till ÖT och *Pietarsaaren Sanomat* till PS i sina tidningshuvud. Trots att sannfinländska *Perussuomalainen* använder samma förkortning tror chefredaktör **Osmo Ojala** inte att tidningarna kommer att förväxlas.

”Vi har diskuterat frågan ingående och vårt tidningshuvud får ett helt eget utseende.”

Lina Laurent

Stöd för Brages

Nedläggningsshotade Brages Pressarkiv har backats upp både på tidningars insändarsidor och i olika webbdiskussioner. Bland dem som offentligt kommenterat det minskade statsanslaget finns både forskare, riksdagsledamöter och författare.

Arkivchef **Jessica Parland-von Essen** säger att stödet varit otroligt viktigt.

”Dels har det hjälpt oss mentalt eftersom det har varit en mycket tung tid, dels hoppas jag att stödet hjälper ministeriet att förstå att vi har en unik roll.”

I slutet av januari lämnades ett skriftligt spörsmål om Brages framtid till riksdagen. Parland-von Essen hoppas att undervisningsminister **Krista Kiuru** sätter sig in i frågan och fattar beslut så fort som möjligt.

”Vi utreder som bäst hur och när vi är tvungna att börja säga upp de anställda.”

Lina Laurent

Svenskfinland sover sött

Vid elvasnåret säger vi finlandssvenska journalister gonatt till jobbet. Men på finska finns det alltid några som är vakna. Vi granskar journalsystemet.

Magnus Londen, text
Karl Vilhjálmsöon, foto

ding-dong. Det är fredag kväll och där slog klockan midnatt. Jeppe och Lena vandrar hem från en romantisk middag i centrum av Jakobstad eller Vasa eller Helsingfors eller var som helst, de blir vid ett skyltfönster, fönstershoppar, då Lena plötsligt ropar:

”Kolla, det brinner där inne!”

Och det ser ut att sprida sig, snabbt. De ringer bums brandkåren. Och eftersom bägge är twittrare lägger det ut en dramatisk uppdatering med bild, och då de dessutom är nyhetsjunkies textar de också ÖT, Yle respektive Hbl. Livet är lokalt, det här kommer att intressera, tänker de.

Väl hemma märker de att deras tweet börjat leva sitt eget liv. Sedan kollar de *ot.fi*, *svenska.yle.fi* respektive *hbl.fi* för att uppdatera sig om detaljerna och bakgrunden.

Men de hittar inte ett ord. Medie-Svenskfinland sover.

På lokala finska mediasajter har man däremot koll: ”*Raju tulipalo keskustassa*”.

Vi börjar med nyhetsbyrån FNB. I centrum av Helsingfors, inte långt från den fiktiva branden, har den svenska redaktionen stängt klockan 23. På finska sidan, på STT, jobbar man däremot 24/7. Notisen om branden har redan gått ut, uppsnappad via twitterflödet och via myndigheternas larmlistor på nätet.

”Vid riktigt stora olyckor (läs: Estonia, Konginkangas m.m.) blir vi förstås uppringda av STT:s redaktion. Vi skriver både för de finlandssvenska tidningarna och de nordiska nyhetsbyråerna. Är det något som jätteintressant för Svenskfinland hoppas vi förstås att nattredaktionen kontaktar den av oss som har telefonjour.”

Jan Snellman är redaktionschef för svenska FNB. Högst en gång i året ringer STT på natten, så de där mindre bränderna förblir i praktiken obehandlade.

”Drömmen är förstås att vi hade en egen nattreporter. Men med tanke på våra begränsade resurser funkar det idag så bra som det kan.”

Om inte...

Vi kommer tillbaka till det.

På Österbottens Tidning och Vasabladet har sista redaktören gått hem halv tolv.

En brand i centrum är en lokal pangnyhet men nu hänger allt på om Jappes och Lenas tips verkligen gått fram.

”Vi har ingen som sitter och vakar och väntar på nyheter nattetid. Men ett tips om att något stort är på gång brukar oftast nå oss även på natten.”

Niklas Nyberg är onlineproducent vid HSS Media. Han är väl medveten om bristerna på natten. Om nyheten skulle nå nyhetschefen reagerar hon eller han förstås eftersom tidningarnas webbsidor i princip kan uppdateras hemifrån.

”Det är tekniskt ganska komplicerat så det funkar inte klockrent ännu. Men vi jobbar på det.”

Nyberg vet att konkurrensen hårdnar: ”Webben blir allt viktigare, och allt ska ske snabbt. Vi måste jobba hårt så att folk också i fortsättningen ska se tidningarna som första källa.”

Dessutom har de finska lokaltidningarnas webbsidor en klar fördel eftersom de får STT:s texter också nattetid genom ett automatiskt flöde. Samtidigt påpekar Nyberg att webbtrafiken på natten är

”Våra system är kanske skapade i en värld som inte längre existerar.”

Kerstin Häggblom,
innehållschef på Svenska Yle

blygsam och visar upp statistik som styrker det. Men frågan är vad som skulle hända om folk visste att *ot.fi* och *vbl.fi* är på g också på natten.

”Vi skulle gärna ha bevakning dygnet runt, men det är en omöjlighet i dag.”

Om inte...

På svenska.yle.fi står att läsa: ”Brinner det i ditt kvarter? Tipsa oss på nyheter@yle.fi.”

Men när Jeppe och Lena e-postar finns det ingen som läser förrän klockan halv fem då den första radionyhetsredaktören traskar in. Också public service måste få sova ibland.

”Jag håller med om att folk är mera vakna på natten nuförtiden, det är något vi diskuterat. Våra system är kanske skapade i en värld som inte längre existerar.”

Kerstin Häggblom är innehållschef på Svenska Yle och hon är helt på det

klara med att det finns en brist i nyhetsservicen.

”Vi borde ha webben igång 24/7. Stora händelser lyckas vi bevaka, ofta med en gnutta tur och med hjälp av finska Yle som ju har koll.”

Då Nelson Mandela dog sackade Svenska Yle efter (se Journalisten 15/2013), något som enligt Häggblom beror på brister i systemet och den ”mänskliga faktorn”. Det finns alltså inte ett vattentätt system.

Principen är att finska nyhetsservicen kontaktar Svenska Yle om något stort händer nattetid, det sker i praktiken några gånger i året.

Också på Yles svenska lokalredaktioner släcks lamporna till natten. Till exempel i Österbotten har man just precis infört kvällsjobb – nu går sista redaktören klockan 21 istället för klockan 17 som tidigare.

”Klockan fem var helt ohållbart”, förklarar **Ulrica Lövdahl** som är chef för Svenska Yles nyhetsredaktion i Österbotten.

Var åttonde vecka är det hon som har jour för Yle Österbotten (både för de finska och svenska redaktionerna). Telefonen piper till stup i kvarten – myndigheterna informerar om vartenda larm i hela regionen – så på natten är sms-funktionen på ljudlös. Men inträffar det något stort lokalt ringer finska nyhetsredaktionen upp från Böle.

Lövdahl kan uppdatera nyhetssidorna hemifrån, därför kollar hon för säkerhets skull bland annat Facebook, *Pohjalainen* och *Vasabladet* innan hon lägger sig.

”Men har jag gäster täcks jag inte göra det.”

Nere i Helsingfors blickar Jeppe och Lena upp mot fönstren på Mannerheimvägen 18 och ser bara släckta lampor. Nattchefen drog som vanligt hem klockan halv tolv, så nu hänger allt på om STT får ut budet om branden via sin sms-service.

”Vi har drygt femton nyhetschefer och redaktörer som är på sms-listan. Så vi räknar med att någon av dem är vakna och rycker ut”, säger Tim Johansson som är administrativ nyhetschef på Hufvudstadsbladet.

Också här gäller med andra ord en kombination av journalistisk yrkesstolthet och tur. Johansson har märkt att folk är alltmer vakna på natten och håller med om att Hbl borde anpassa sig.

”Det är dåligt om vi inte klarar av be-

vakningen åtminstone till klockan ett på natten, det känns som om våra läsare skulle förvänta sig det.”

Men tänk om man slog ihop flera fattiga plånböcker och skapade en nattlig medieallians? Om STT kan bevaka hela Finland på finska från Australien ska väl en redaktör i Helsingfors eller Åbo eller Karleby kunna bevaka hela Svenskfinland?

Snellman på FNB är utan vidare för ett samarbete: ”det kunde vi tänka oss”.

Nyberg på HSS Media säger att det är en teknisk utmaning men i teorin en god idé.

Johansson på Hbl: ”Vi är helt öppna för det. Absolut.”

Än Yle då? Häggblom hänvisar till kanalchefen **Marit af Björkesten**, som kommenterar:

”Vi borde ha bevakning 24 h och diskuterar gärna möjligheterna att samarbeta kring en nattjour. Vår lucka är ändå bara cirka fem timmar p.g.a. våra tidiga radio-nyheter så vi skulle inte ha så stor nytta av samarbete efter klockan halv fem.”

Menar du att Svenska Yle tänker lösa problemet på egen hand?

”Vi har diskuterat det och det börjar nog vara aktuellt, men det är förstås en resursfråga.”

Här kommer en lysande framtidsvision för medie-Svenskfinland: FNB, KSF och HSS startar en gemensam ambulerande nattredaktör som har full koll. Svenska Yle startar en konkurrerande i Böle.

Och vips får Jeppe och Lena veta allt om varför det hade börjat brinna där i butiken – via säkra, taggade och konkurrerande källor.

från sidan

Marcus Floman

marcus.floman@gmail.com

SKRIBENTEN ÄR JOURNALIST OCH
JOBBAR PÅ NY TID.

Pressklubi och mediekritiken

Vad vore det finländska mediefältet utan **Ruben Stiller**? I mitt tycke betydligt fattigare och tråkigare. Få kan som Stiller blanda in lite sarkasm och självironi med politiskt tyckande. Ingen kan som Stiller uttala veckans ofta ganska oviktiga moraliska pekpinne med följeorden: kansalaiset – medsörjare. Jo, jag hör till tv-programmet *Pressklubis* (*Pressklubben*) aktiva titrare; just därför undrar jag vad som hänt programmet.

När programmet startade 2005 upplevde jag att en av programmets huvudfunktioner var att belysa och om inte granska, så åtminstone analysera de finländska medierna. Idag ser

Pressiklubi oftast ut som ett aktualitetsprogram i mängden, ofta ett alldeles hyfsat sådant. Bland de inbjudna, till största delen manliga, gästerna finns journalister, forskare och politiker.

Under de senaste åren har man i högre grad behandlat politik och samhällstrender istället för att se på mediebevakningen. Året har inletts med sändningar där **Timo Soini** (Sannf) fick diskutera klassfrågor, centerledaren **Juha Sipilä** fick ge sin syn på **Jyrki Katainens** (Samf) utlåtanden och fackbossen **Antti Rinne** fick svara på frågor om SDP:s ordförandekamp.

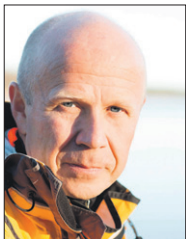
Eftersom vi inte efter att *Tredje statsmakten* på Yle Fem lades ner för över två år sedan har en redaktion som i huvudsak satsar på granskande av medierna, betyder det att vi i dagsläget saknar ett regelbundet återkommande, renodlat mediekritiskt program, eller en dito publikation, i Finland. Mediekritik finns förstås i de sociala medierna, i presssens sporadiska mediekronikor och nyhetsbloggar, som *AU:s*. Nämnas bör också radioprogrammet *Julkinen sana* i Yle radio 1 som sänds varje vecka. Någon gång per månad slår programmet in på ett medie-etiskt och ibland mediekritiskt samtal med sin nyfikna approach.

Men: var finns den redaktionellt drivna heltidsgranskningen av medierna, en av samhällets makt-havare? Den behövs som konsumentinformation och för att i längden göra journalistiken bättre.

I Sveriges radios P1 sänds det granskande programmet *Medierna* och enligt uppgift ska också SVT denna vår lansera ett nytt mediegranskande program. Dags för liknande satsningar också hos oss?

kolumni

Kari Kuukka
kari@docimages.fi
KIRJOITTAJA ON KUVAAJA
JA MULTIMEDIATUOTTAJA.

Geneerinen kuva

Olin syksyllä kuvaamassa yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailuja Moskovassa, ja eräs juttu vaivaa minua edelleen.

Suomalainen naisjuoksija karsiutui toiselta kierrokselta. Toimittaja kirjoitti värikkäästi kuvaillen, miten kyseinen juoksija toimittajien edessä seistesään toisella silmällä seurasi muita alkueriä televisiosta, ja kun kävi ilmi, että hän ei päässytään jatkoon, hän lyhyistyi haastattelutilan lattialle pettyneenä peittäen kasvonsa.

Huomioni kiinnittyi jutun kuvitukseen. Olin kuvannut kyseisen juoksun ja lähettänyt välittömästi siitä mielestäni ihan kelpo otoksen. Julkaistun kuvan yläpuolella ei ollut kuitenkaan minun nimeäni, vaan kollegani. Joka ei todellakaan ollut Moskovassa.

Kuvassa vaaleahiuksinen tyttö makasi juoksuradalla ja peitti kasvonsa käsillään. Kuvateksti tiesi kertoa, että urheilija oli pettynyt suorituksensa, koska ei päässytäkään toiselle kierrokselle.

Myös jokin muu oli pielessä: Moskovan yleisurheilustadionin rata on punainen ja kuvassa tyttö makasi sinisellä radalla. Toimittajan jutussa kerrottiin, miten tämä urheilija lyhyistyi haastattelualueella kesken haastattelujen – kuvan tyttö makasi radan maalialueella juoksun jälkeen.

Uutinen kuvitettiin siis joistakin toisista kisoista peräisin olevalla geneerisellä nuorella naisella, jota ei voi kuvasta tunnistaa ja joka makaa juoksuradalla. Kuvateksti kyllä antoi ymmärtää, että kuva jotenkin liittyi tapahtuneeseen.

Minulla on vaikeuksia ymmärtää, miten.

Kuinka paljon... tai ehkä paremminkin: kuinka vähän kuvan pitää liittyä juttuun nykykäytännön mukaan, että se vielä kehdataan esittää uutisjutun kuvituksena?

Eikö samalla logiikalla voisi jokaiseen murhajuuttuun panna geneerisen uhrin kuvan. Sillä jos sitä ei tunnista, ei kai se niin tärkeää voi olla? Tai oikeussalista sellainen geneerinen huppupäinen nuori? Syytetty kuin syytetty.

Lapin Kansan vajaan vuoden takainen kuva puoli syödystä ruisleivästä ansaitsisi vuoden kuvajournalistisen kunniamaininnan.

Kuvateksti: ”Nälkäinen murtautuja kävi Saaren kylässä. Kuvan voilla sivelty ruisleipäpala ei liity tapaukseen.” Geneeristen kuvitusten aatelia.

Onko ihme, että alallamme on pieniä uskottavuusongelmia?

Kuinka vähän kuvan pitää liittyä juttuun, että se vielä kehdataan esittää uutisjutun kuvituksena?

yhdistykset

YOT

Vuosikokous. Ylen ohjelmatyöntekijät ry:n vuosikokous on 15. maaliskuuta kello 11.30 alkaen M/S Viking XPRS -laivalla. Valtakirjat tarkastetaan Viking Linen terminaalissa Katajanokalla kello 9.30–11.00. Aloiteaika päättyy 8.2.

Vuosikokouksen jälkeen majoitetaan Nordic Hotel Forumissa, Tallinnassa ja vuosikokousillallinen on klo 20. Ne, jotka eivät jää Tallinnaan, palaavat Viking XPRS:llä Helsinkiin.

Sitovat ilmoittautumiset ja kotimaan matkalippuvaraukset 27.2. mennessä YOT:n toimistoon sähköpostilla helena.pekari@yle.fi tai puhelimitse 09 1480 4837.

RPA

Årsmöte. Rundradions programarbeters årsmöte arrangeras ombord på Viking XPRS lördagen den 15.3. med start från och med klockan 11.30. Fullmakterna granskas i Viking Lines terminal på Skatudden mellan klockan 9.30 och 11.00. Sista datum att lämna in motioner är 8.2.

Efter årsmötet sker övernattning på Nordic Hotel Forum i Tallinn. Festmiddag arrangeras i klockan 20. De som inte stannar

i Tallinn åker tillbaka med Viking XPRS på lördag kväll.

Bindande anmälningar senast den 27.2. till RPA per e-post till helena.pekari@yle.fi eller per telefon 09 1480 4837.

Sosiaalitoimittajat

Median ihmiskuvat. Sosiaalitoimittajien jäsentilaisuudessa toimittaja **Johanna Korhonen** alustaa aiheesta ”Median ihmiskuvat – lapset ja vanhukset säästöpolitiikan osasina” Pressiklubilla 10. helmikuuta kello 18–20.

Ulkomaan-toimittajat

Vuosikokous. Ulkomaantoimittajien yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on maanantaina 24.2. kello 18. Suomen World Visionin tiloissa, Lönnrotinkatu 20 a, 5. krs.

Keski-Pohjanmaa

Vuosikokous. Keski-Pohjanmaan Journalistien vuosikokous on 14. helmikuuta kello 18 Wanhassa Lyhydyssä Kokkolassa. SJL:n edustaja on puheenjohtaja **Arto Nieminen**. Ilmoittautumiset k.hietala@kotinet.com 7.2. men-

nessä.

Mellersta Österbotten

Årsmöte. Mellersta Österbottens Journalister rf:s stadgeenliga årsmöte hålles på restaurang Wanha Lyhty i Karleby fre den 14.2 med början kl. 18. Förbundet representeras av ordförande **Arto Nieminen**. Anmälningar till mötet senast den 7.2 under adress k.hietala@kotinet.com.

Savo-Kainuu

Vuosikokous. Savo-Kainuun journalistiyhdistyksen vuosikokous on lauantaina 22. helmikuuta hotelli Scandicissa Kuopiossa, Satamakatu 1.

Pirkanmaa

Kulttuuri muuttuu. Pressiklubilla keskustellaan torstaina 13. helmikuuta toimitustyön, toimituskulttuurin ja esimiestyön muuttamisesta 2000-luvulla. Alustajina ovat YTT, tutkija **Kari Koljonen** Tampereen yliopistosta ja uutispäällikkö **Sari Torvinen Aamulehdestä**. Pressiklubi on Huurupiilossa (Nyyrikintie 4) kello 18–20.

nimitykset

Sanomalehti *Länsi-Uusimaan* vastaavaksi päätoimittajaksi on nimitetty **Päivi Kallo**. Lehden nykyinen vastaava päätoimittaja **Jaakko Puomila** jää myöhemmin eläkkeelle. Kallo aloitti uutistointimittajana *Länsi-Uusimaassa* vuonna 1988 ja siirtyi toimituspäälliköksi vuonna 1998.

Yle Hämeen päälliköksi on

Mitä toimenkuvaasi kuuluu?

Some-markkinointi, erilaisen viestikanavien keksiminen ja käyttäminen sekä verkkosivujen päivittäminen.

Mitä tavoitteita sinulla on tälle projektille?

Vikesin näkyvyyden lisääminen ja suomalaisten toimit-

nimitetty OTK **Eero Hyvönen**. Hän oli *Helsingin Sanomien* päätoimittaja joulukuusta 2012 ja *Nelosen Uutisten* päätoimittaja vuodesta 1997. Aiemmin hän toimi muun muassa Radio Cityn päätoimittajana, *City*-lehden toimituspäällikkönä ja *Ylioppilaslehden* päätoimittajana. Hämeenlinnassa sijaitsevan Yle Hämeen pitkä-

aikainen päällikkö **Pertti Lampinen** jää eläkkeelle.

Åbo Underrättelserin uudeksi päätoimittajaksi on nimitetty **Pär Landor**. Hän on työskennellyt *ÄU:n* toimituksessa 1990-luvulla, sen jälkeen kaupunkilehti *Turkulaisen* päätoimittajana ja viime vuodet Turun amk:n journalismin koulutusyksikön lehtorina.

Viestintä ja Kehitys -säätiö Vikes on valinnut osa-aikaiseksi tiedotajaksi toimittaja **Anna-Maria Tukiaisen**. Työsuhde kestää toukokuun loppuun saakka.

tajien osaamisen esiin tuomisen sananvapauskysymyksissä. Haluan tehdä Vikesistä tutumman nimen journalistille ja nostaa esille maailman sananvapausongelmia.

Kumpi olet: toimittaja vai tiedottaja?

Sielu ei halkea kummassa-

kaan, joten olen sopivasti molempia. Markkinointi sekä tapahtumajärjestäminen olivat jo kaksi vuotta sitten luonnollinen osa toimittajuutta. Sanon silti olevani toimittaja, työkuva on ehkä helpompi ymmärtää selittämättä.

Manu Marttinen

Kohukuva. Meeri Koutaniemi aikoo viedä kohua herättäneet kuvat kenialaiselle kyläyhteisölle henkilökohtaisesti.

Kenia-kuvat sytyttivät kuvakeskustelun

Manu Marttinen, teksti
Meeri Koutaniemi, kuva

Meeri Koutaniemen Helsingin Sanomissa 5. tammikuuta julkaistut kuvat kahden kenialaistytön ympärileikkauksesta synnyttivät vilkkaan keskustelun kuvajournalismista ja sen eettisistä pelisäännöistä.

Moni piti silpomiskuvien julkaisua ongelmallisena, koska kohteena on kaukaisen maan alaikäinen tyttö, joka ei ehkä ymmärtänyt, mihin oli suostunut. Suomen UNICEFin ohjelmajohtaja **Inka Hetemäki** piti kannanotossaan 10. tammikuuta ongelmallisena muun muassa tyttöjen tunnistettavuutta. Kansainvälisissä kehityspoliitiikkaan ja ihmisoikeuksiin liittyvissä asiantuntijatehtävissä toiminut **Nina Suomalainen** (kok.) puolestaan epäili (*HS* 10. tammikuuta), että kuvaaja halusi ”tehdä kohujournalismia ja saada raflaavia kuvia ja nimen-sä lehteen”. Helsingin kaupunginvaltuu-

tettu **Veronika Honkasalo** (vas.) arvioi Facebook-sivullaan 10. tammikuuta, että kuvillaan Koutaniemi pönkitti omaa positiotaan ja vahvisti kielteistä kuvaa ”sysimustasta Afrikasta, joka esitetään primitiivisenä, takapajuisena, patriarkaalisena ja väkivaltaisena”.

Koutaniemi ei kritiikistä hätkähdä. ”Ammattitaitoani eivät määrittele kenenkään henkilökohtaiset mielipiteet. Kyseenalaistaminen, kritiikki ja keskustelun avaukset parhaimmillaan syventävät ammattitaitoa siten, että niistä oppii tulevaisuuden työhön”, hän sanoo.

Hän arvelee, että paheksumisreaktion taustalla ovat aiheen tulenarkuus ja ihmisten erilaiset eettiset painotukset.

”Toisille ylin eettinen arvo on lasten henkilöllisyyden varjelu, toisille journalistinen neutraali objektiivisuus. Tässä tapauksessa koin, että väkivallan näyttäminen on toimenpide lasten oikeuksien puolesta.”

Helsingin Sanomien valokuvaaja **Sami Kero** arvelee, että kuvien julkaisusta noussut ”akateemisen hurskastelu- ja paheksumisreaktio” johtuu osittain paitsi kuvien voimakkaasta sisällöstä

myös suomalaisen kuvajournalismin kiltteydestä. Keron mukaan sanomalehdet aikakauslehtimäistyvät ja todellisuuspakoinen kuvakulttuuri hiipii kuvajournalismiin.

”Tässä ympäristössä syntyy vastareaktio, jossa kaikki väkivallasta tai kärsimyksestä kertova sisältö koetaan moraalisesti arveluttavaksi”, Kero sanoo.

Siloteltu kuvalinja on Keron mukaan ongelma journalistien tiedonvälitystehtävän kannalta, mutta linjan vetäminen on vaikeaa ja tapauskohtaista.

”En missään nimessä väitä, että maailmasta tulee parempi paikka, kun näyttää raakoja kuvia. Ei kuvan julkaisemiselle voi määrittää kategorisia ohjeita.”

Koutaniemen kuvia Kero pitää tärkeinä ja niiden julkaisua perusteltuna. Kero toivoo, että suomalaisen kulttuurin ongelmia, kuten alkoholismia ja kotiväkivaltaa, käsiteltäisiin nykyistä enemmän myös kuvilla.

”Kyllä aihetta pitää käsitellä myös kuvilla jollakin tavalla, mutta on vaikea kuvitella vastaavaa, suomalaisen perinteeseen kuuluvaa tapaa lapsen pahoinpitelylle, jossa kuvaajan tulisi olla läsnä.”

JULKISEN SANAN NEUVOSTO KÄSITTELEE KENIA-KUVISTA TEHDYN KANTELUN KEVÄÄN AIKANA.

JSN huomautti piilomainonnasta

JSN antoi vuoden ensimmäisessä kokouksessaan yhden langettavan päätöksen. Toisellekin langettavalle löytyi kannatusta, mutta päätös kallistui äänin 7–5 vapauttavaksi.

Langettavan sai *Iltalehti*, joka julkaisi viime lokakuussa verkkolehden etusivulla jutuvinkiltä näyttäneen ilmoituksen. Deittipalvelun ilmoitus oli sijoitettu kahden journalistisen jutun väliin, ja sen kirjasimet sekä vinjetit olivat samanlaiset kuin jutuissa.

Kantelun tehneen lukijan mukaan otsikolla *Löydä sinkkuja lähialueeltasi* varustettu ilmoitus ei erottunut riittävän selvästi mainokseksi. Päätoimittaja **Kari Kivelä** vastasi, että kampanja oli tahallaan ”imitoitu” journalistisen sisällön näköiseksi, mutta samalla sen alanurkassa oli mainos-

tajan logo ja ylhäällä sana ”ilmoitus”.

JSN:n mielestä mainos kuitenkin muistutti kirjasintensa vuoksi liikaa journalistista sisältöä, ja *Iltalehti* syyllistyi siten piilomainontaan.

Vapauttavan päätöksen sai äänestyksen jälkeen *Keskisuomalainen*, joka uutisoi syyskuussa motocross-kilpailussa sattuneesta onnettomuudesta. Siinä osapuolina olivat 13- ja 15-vuotiaat pojat.

Jutusta kanteli toisen pojan isä, jonka mukaan jutussa ei noudatettu uhrin hienovaraisen kohtelun periaatetta eikä sopimusta haastattelulausemien tarkistamisesta. JSN:n enemmistö päätyi toteamaan, etteivät laiminlyönnit olleet riittävän vakavia huomautuksen antamiseen.

Hanna Rusila

SJL sopi työsuhteiden päättämisestä

Journalistiliitto on sopinut kahden *Journalistin* työntekijän kanssa työsuhteen päättämisestä.

Kolme lehden työntekijää teki viime talvena Etelä-Suomen aluehallintovirastolle (avi) ilmoituksen työpaikkahäirinnästä. Avi totesi marraskuussa, että sen mukaan liitto on työnantajana käsitellyt tapauksia riittävästi ja

puuttunut taustalla olleisiin epäkohtiin.

Tammikuun lopulla tehdyn sopimuksen mukaan työsuhteet päättyivät 31. tammikuuta. Kolmas työntekijä irtisanoutui liiton palveluksesta viime kesäkuussa.

Osapuolet ovat sopineet, että sopimuksesta ei anneta tietoja eikä lausuntoja.

Journalistin toimitus

palkinnot

Suomessa asuvalle kirjailijalle ja toimittajalle **Oksana Tšelyševale** on myönnetty hollantilaisen Oxfam Novib-järjestön ja kansainvälisen PENin merkittävä sananvapauspalkinto Free Expression Award 2014.

Into Kustannus on julkaisut Tšelyševan omakohtaisiin kokemuksiin perustuvan teoksen *He seurasivat minua kadulla*, joka julkaistaan nyt myös holanniksi.

Oksana Tšelyševa on venäläinen toimittaja ja ihmisoikeusaktivisti, joka on asunut Suomessa vuodesta 2008.

nimitykset

Toimittaja, YTM **Renny Jokelin**, 61, on valittu journalistiikan seuraavaksi vierailijaprofessoriksi Tampereen yliopistossa. Tehtävä alkaa elokuun alussa.

Jokelin on työskennellyt Ylessä vuodesta 2005, viimeksi MOT-ohjelman tuottajana. Vuosina 1996–2005 hän toimi Euroopan parlamentin tiedotustoimiston päällikkönä ja sitä ennen 17 vuotta *Helsingin Sanomien* toimittajana ja kirjeenvaihtajana. Professorin tehtävässään hän keskittyy datajournalismin mahdollisuuksiin ja keinoihin.

Urheilumies

KUOLLEITA

Pitkän toimittajanuran tehnyt **Ahti Pohjalainen** kuoli jouluatonaattona. Hän oli vetäytynyt Urheilutoimittajain liiton pääsihteerin tehtävistä vain muutamaa kuukautta aikaisemmin. Pohjalainen oli syntynyt 28. lokakuuta 1956.

Päätös jäädä töistä pois ei ollut heikentyneestä terveydentilasta huolimatta helppo Pohjalaiselle. Hän tapasi sanoa: ”Kaikkein kurjinta elämää on urheilutoimittajan elämä, mutta se on ainoaa elämää, mitä kannattaa elää.”

Pohjalainen aloitti uransa *Hyvinkään Sanomissa*, mistä hän siirtyi 1980-luvun alussa *Lapin Kansaan*. Rovaniemellä Pohjalainen näyttäytyi väriläiskänä, joka herätti tempauksillaan ajoittain jännitteitä esimiesportaassa.

1985–1991 Pohjalainen työskenteli *Uuden Suomen* ja *Ilta-lehden* urheilutoimittajana.

Pohjalainen kutsui kiikkaa vaihetta toimittajan korkeakouluksi. *Uuden Suomen* poismenoa Pohjalainen ruoti yhtenä kirjoittajana 1991 julkaistussa kirjassa *Tapaus Uusi Suomi*.

1990-luvulla Pohjalainen toimi vapaana toimittajana avustaen muun muassa *Hel-singin Sanomia*, STT:tä ja *Urheilulehteä*. Vuosituhannen vaihteessa Pohjalainen toimi *Alueuutisten* päätoimittajana.

Pohjalaisen ura – ja elämä – sai uuden käänteen 2004 vakavan sairastumisen myötä. Keuhkosiirtoleikkauksen onnistuttua hän jatkoi aktiivista elämää. 2006 julkaistiin Pohjalaisen kirjoittama elämäkerta **Frank Mobergista**, ja samana vuonna hänen käsikirjoittamansa Hurriganes-musikaali.

Se ei ollut ainoa hyppy toimittajantontin ulkopuolelle; Pohjalainen oli vierailut jo vuosia aiemmin säännöllisesti **Gösta Sundqvistin Koe-eläinpuisto**-kuunnelmissa.

Liiton pääsihteerinä pitkän linjan toimittaja sai kiitosta jäsenlehden uudistamisesta.

Erityistä iloa Pohjalaiselle tuotti viimeisinä vuosina lapsenlapsi. Pikkupojan piti tunnustaa heti väriä: kotiin kannettiin HIFK-tutti ja FC Barcelonan pelipaita Messi-painatuksella.

Olli Waris

KIRJOITTAJA ON ILTALEHDEN TOIMITTAJA JA AHTI POHJALAISEN TYTTÄREN AVIOMIES.

Intohimoinen ammattilainen

KUOLLEITA

Satakunnan Kansan pitkäaikainen valokuvaaja **Mika Vuorio** kuoli Helsingissä Meilahden sairaalassa 12. joulukuuta lyhyen aikaa sairastettuaan 47 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 5. helmikuuta 1966 Varkaudessa.

Peruskoulun ja kauppakoulun käytyään Vuorio aloitti valokuvaajan uransa jo 15-vuotiaana urheiluvastaja **Pekka Koposen** innoittamana harrastepohjalta. Työpari tunnettiin urheilukentillä nimellä Koponen ja poika.

Myöhemmin *Savon Sanomien* kuvaaja **Jaakko Avikainen** opetti nuorelle miehelle kuvauksen teknisiä saloja.

Armeijan ja aliupseerikoulun käytyään Vuorio työskenteli päävalokuvaajana *Ruotuväki*-lehdessä vuoden verran. Sen pestin jälkeen vuorossa olivat kuvaajan työt *Savon Sanomien* Varkauden toimituksessa ja myöhemmin Kuopion päätoimituksessa.

Vuonna 1989 Vuorio muutti

Poriin ja aloitti työt *Satakunnan Kansan* kuvaajana. Hän kuvasi samalla innostuksella kaikkea, mitä sanomalehdessä kuvaajan työ eteen toi, mutta erityisesti urheilukuvaukset olivat hänen mieleensä. Vuorio oli kuitenkin aina kiinnostunut ihmisistä, ja viime vuosina henkilö- ja reportaasikuvaukset olivat erityisen mieluisia.

Vuorio oli luonnoltaan lempeä ja hyväsydäminen mutta puolusti tarvittaessa kiivaastikin omia näkemyksiään kuvavalinnoista. Hän saattoi tiuskahtaa toimittajalle syystä tai syyttä, mutta hän oli juttukeikoilla aina valmis myös pieniin kepposiin tilaisuuden tullen.

Vuorio oli ylpeä ammattitaidostaan, jota myös kollegoidat arvostivat. Työ oli hänelle tärkeää, ja hän oli aina valmis puolestamaan kuvaajia ja kuvan asemaa lehtityössä.

Nuorempana urheilu kuului

Vuorion elämään tiiviisti. Jalkapalloa hän pelasi aina Varkauden Työväen Palloilijoiden edustusjoukkueessa asti. Maalivahtitaidot olivat tarpeen myöhemmin puulaakiurheilussa ja *Satakunnan Kansan* joukkueen ottaessa mittaa *Aamulehden* joukkueesta.

Kalastus isän kanssa oli Vuorion rakas harrastus kesäloilla perheen mökillä Varkauden Mankilansaareissa. Saaliit hoitivat kalamiehen käsissä herkuiksi ruokapöytään, sillä Vuorio oli myös innokas ruoanlaittaja.

Asta Matikainen

KIRJOITTAJA ON MIKA VUORION PITKÄAIKAINEN TYÖKAVERI.

Lehdistölle ei uutta korotusta

Lehdistössä työskentelevät journalistit eivät saaneet uutta palkankorotusta helmikuun alussa. Vuorolisät sen sijaan nousevat 0,7 prosenttia.

Viime kevään tes-neuvotteluissa sovittiin, että helmikuulle ajoittuvat mahdolliset lisäkorotukset määräytyvät yleisen tupo-linjan mukaan. Journalistiliitto ja Viestinnän Keskusliitto yrittivät ensin löytää yhteisen tulkinnan keskenään, mutta asia päättyi valtakunnansovittelija **Esa Longan** ratkaistavaksi.

Longan mukaan korotettava ei ollut, koska viimekesäkuinen 0,7 prosentin korotus kattaa tupo-tason.

Seuraavat tes-neuvottelut alkavat loppukesällä. Lehdistön tes on voimassa syyskuun loppuun.

Hanna Rusila

Kotimaa irtisanoi toimittajan

Hengellisiin tuotteisiin keskittyvän Kotimaa Oy:n yt-neuvottelut johtivat yhden journalistin irtisanomiseen ja yhden osa-aikaistamiseen. Kaikkiaan yhtiö irtisanoi viisi henkilöä. Lisäksi kahden johdotehtävissä olevan työnkuva muuttuu ja palkka alenee.

Irtisanomisuhka koski alkujaan yhdeksää työntekijää. Yhtiön henkilöstömäärä oli 85 ennen neuvotteluja.

Otavamediaan kuuluvassa Suomen Kuvapalvelu Oy:ssä aloitettiin yt-neuvottelut 27. tammikuuta. Kymmenestä työpaikasta kahdeksan on vähennysuhan alla.

”Jos kaikki irtisanomiset toteutuvat, jäljelle jäisivät vain ydintoiminnot”, Otavamedian pääluottamusmies **Tuomo Lappalainen** sanoo.

Hanna Rusila

Muuttuva ilmasto

– erilainen tulevaisuus

KOULUTUSTILAISUUS TOIMITTAJILLE 4.-5.3.2014
ILMATIETEEN LAITOS, KUMPULA, HELSINKI

Tutkittua tietoa toimittajantyösi tueksi

Ilmatieteen laitos järjestää jälleen toimittajille suunnatun koulutuksen ilmastomuutoksesta, sen syistä ja seurauksista. Kaksipäiväinen koulutus koostuu perus- ja jatkokurssista. Peruskurssin aikana sinulle selviää, mikä on ilmastomuutoksen luonnontieteellinen tausta. Asiantuntijat kertovat myös ilmastoa muuttavista tekijöistä sekä avaavat ajankohtaisia ilmastomuutokseen liittyviä ilmiöitä, kuten ilmastomuutoksen etenemistä arktisella alueella, ilmastomuokkausta sekä hallitustenvälisen ilmastomuutospaneeli IPCC:n uusinta arviointiraporttia. Toisen kurssipäivän aikana ilmastomuutokseen pureudutaan laajemmin yhteiskunnallisena ilmiönä. Päivän aikana kerrotaan mm. ilmatoriskien arvioinnista ja hallinnasta, ilmastomuutoksen hillinnästä sekä kansainvälisistä ilmastoneuvotteluista.

Ilmoittautuminen sähköpostitse osoitteeseen toimittajakoulutus@fmi.fi viimeistään 16.2.2014. Koulutuksen hinta on 150 euroa/päivä. Hinta sisältää kurssimateriaalin sekä lounaat ja kahvit.

Lisätietoa ja ohjelma osoitteessa:

ilmatieteenlaitos.fi/koulutus-toimittajille

ILMATIETEEN LAITOS

Maaseudun Tulevaisuus on Suomen suurin erikoisanomalehti. Lehden levikki on 81 774 (LT 2012) ja lukijoita sillä on 313 000 (KMT kevät 2013). Lehti ilmestyy kolmesti viikossa.

Haemme nyt

TOIMITTAJAA

vuorotteluvapaan sijaiseksi lehden uutistiimiin noin viideksi kuukaudeksi 15.3. alkaen.

Työhön kuuluu maaseudun ja sen yrittäjien kannalta keskeisten aiheiden uutisointi. Työn pääpaino on politiikan ja talouden uutisissa, joihin haemme näkökulmia koko maan alueelta. Jos olet osaava ja aikaansaava uutistyon ammattilainen ja tunnet lisäksi maaseutua ja sen elinkeinoja, saatat olla etsimämme henkilö.

Valittavan henkilön on lisäksi täytettävä työvoimahallinnon vuorotteluvapaan sijaisuudelle asettamat ehdot.

Lisätietoja antavat toimituspäälliköt
Jussi Martikainen ja Tiina Taipale
p. 020 413 2100

sähköpostit:

jussi.martikainen@maaseuduntulevaisuus.fi
ja tiina.taipale@maaseuduntulevaisuus.fi

Lähetä vapaamuotoinen hakemuksesi mahdollisine työnäytteineen ja palkkatoivomuksineen
28.2. mennessä osoitteella:

Jussi Martikainen
Maaseudun Tulevaisuus
PI 440, 00101 Helsinki
Kuoreen merkintä "Työhakemus"

MAASEUDUN TULEVAISUUS
SUOMEN TOISEKSI LUETUIN PÄIVÄLEHTI

JOURNALISTI

Ilmestymisaikataulu 2014

	aineisto	ilmestyy
3	19.2.	27.2.
4	12.3.	20.3.
5	2.4.	10.4.
6	23.4.	2.5.*
7	14.5.	22.5.
8	4.6.	12.6.
kesätauko		
9	6.8.	14.8.
10	27.8.	4.9.
11	17.9.	25.9.

*Vapun vuoksi ilmestymispäivä
perjantai 2.5.

Journalisti ilmestyy
vuonna 2014 15 kertaa.

Varaa ilmoitustilasi ajoissa.

Ilmoitukset 2,50 €/pmm

Ilmoitusmyynti:

ilmoitukset.journalisti@
journalistiliitto.fi

Aineisto-ohjeet,
väriprofiilin ja hinnat
löydät osoitteesta
www.journalisti.fi>ilmoittajille

Uuden Suomettaren Säätiön apurahat

Uuden Suomettaren Säätiö tukee suomenkielisen median journalistien yleisen ja ammattisivistyksen lisäämistä myöntämällä apurahoja opintomatkoihin, kursseihin ja muuhun täydennyskoulutukseen sekä tutkimus- ja julkaisuhankkeisiin. Lisäksi säätiö kannustaa alan opiskelijoita pienehköön pro gradu -stipendein.

Säätiön hallitukselle osoitetusta vapaamuotoisesta hakemuksesta tulee käydä selville hakijan ikä, opinnot, tähänastinen toiminta ja suunnitelma apurahan käytöstä. Hankkeen toteututtua apurahan saajan tulee antaa säätiön hallitukselle kertomus apurahan käytöstä.

Hakemukset tulee lähettää **4.3. mennessä** säätiön asiamiehelle, osoite:
Uuden Suomettaren Säätiö, c/o ekonomi Pentti Oslamo, Iltatähti 5 A,
02240 Espoo.

Long Play.

Hitaan journalismin yhdistys
julistaa haettavaksi

TUTKIVAN JOURNALISMIN APURAHAN

Hitaan journalismin yhdistys myöntää parhaan tutkivan journalismin juttuidean esittäjälle **2000 euron työskentelyapurahan**. Valmis juttu voidaan julkaista Long Play -artikkelina, ja silloin siitä maksetaan lisäksi normaali juttupalkkio.

Lisätiedot osoitteesta:
ry.longplay.fi/apuraha

Viimeinen osallistumispäivä
28.2.2014

journalisti.fi

JOURNALISTI

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN MATKA-APURAHAT TOIMITTAJILLE

Ympäristöministeriön viestintäyksikkö myöntää ulkomaan matka-apurahoja toimittajille ja valokuvaajille toimitukselliseen työhön. Matka-apurahoilla halutaan edistää ympäristöasioita koskevan tiedon lisäämistä. Apurahan saajia valittaessa kiinnitetään huomiota aiheen ajankohtaisuuteen ja yleiseen merkittävyyteen. Apurahaa ei myönnetä tietokirjoihin.

Tänä vuonna matka-apurahoja myönnetään erityisesti juttujen tekoon, jotka liittyvät kaupunkiseutujen kehittämiseen, resurssiviisaaseen ja ilmastoystävälliseen yritystoimintaan (asuminen, liikkuminen, ruoka) sekä Itämeren suojeluun ja kuormitukseen. Apuraha voidaan myöntää myös biodiversiteetti- ja ilmastopimuksen osapuolikokouksiin.

Matka tulee tehdä ja laskuttaa vuoden 2014 aikana. Apurahan määrä on yksin matkustavalle toimittajalle enintään 1800 euroa. Työparina matkustavien apurahan suuruus voi olla enintään 1400 euroa hakijaa kohden. Apurahojen saajien nimet julkaistaan ympäristöministeriön internetsivuilla.

Haku aika päättyy 28.2.2014 klo 16.00. Myöhästyneitä hakemuksia ei huomioida. Hakulomake ja ohje löytyvät osoitteesta
<http://www.ym.fi/ajankohtaista>

Lisätietoja:

Viestintäpäällikkö Suvi Reijonen, ympäristöministeriö,
suvi.reijonen@ymparisto.fi, puh. 0295 250 249

Annonsen kan läsas på svenska på miljöministeriets www-sidor
<http://www.ym.fi/aktuellt>

www.ym.fi

Nordisk vinkel på journalistik

Nordisk presse står ligesom Norden i det hele taget foran store udfordringer – økonomisk, klimatisk, teknisk, globalt såvel som nationalt og regionalt.

Nordisk Journalistcenter (NJC) skaber rammer for nordiske journalister, som ønsker øget indsigt – og et større netværk. Et NJC-kursus kendetegnes ved højt fagligt indhold, oplevelser og mulighed for uformelt samvær, som ramme for at etablere nye netværk på tværs af nordiske grænser.

norden

Nordisk Journalistcenter

Nordisk Journalistcenter

DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE

NJC 2014 kurser i udbud

Titel:

"Fiskeriets nye Klondyke – Miljøjournalistik højt mod Nord"

Sted:

Tromsø.

Tidspunkt:

10.-14. marts 2014

Titel:

"Bag Fakta i EU – Dataharvest 2014"

Sted:

Bruxelles.

Tidspunkt:

7.-11. maj 2014

Titel:

"Aarhus 2014: Norden i det digitale Europa"

Sted:

Aarhus, Strasbourg, Stockholm.

Tidspunkt:

13.-31. oktober 2014

Tjek vore aktuelle tilbud på www.njc.dk

suoraan asiaan

KIRJOITTAJA OTTAA KANTAA.

Järkeä Jokesin sääntöihin

Jokesin apurahasääntöjä pitäisi muuttaa siten, että esimerkiksi kielikurssilla ulkomailla oleva toimittaja saisi tehdä edes muutaman jutun matkalla ollessaan.

Säätiön pelko siitä, että apurahoja käytettäisiin ensisijaisesti lehtitalojen tarpeisiin on turha. Jokes ei ilmeisesti ole huomannut, että toimituksissa väki on vähentynyt ja jäljelle jääneillä voimilla keskitytään erityisesti kotimaan paikallisuutisiin. Toimituksissa ei luultavasti hypitä riemusta, jos joku lähtee tuottavasta vahvuudesta useaksi viikoksi ulkomaille opiskelemaan.

Olin itse marras–joulukuussa Libanonissa arabian kielikurssilla Jokesin apurahan turvin. Matkan aikana Beirutissa tehtiin pommi-isku Iranin suurlähetystöön, mikä oli suuri uutistapahtuma. Pidin itsestään selvänä, että iskusta oli tehtävä juttu. Saatoin olla tuolloin ainoa suomalainen toimittaja Beirutissa,

joten halusin ehdottomasti tehdä jutun pommi-iskusta lukijoille.

Myöhemmin ilmoitin Jokesille, että olin jutun tehnyt ja että teen vielä yhden jutun palattuani Suomeen. Tiesin Jokesin sääntöjen kieltävän juttujen tekemisen, mutta koin silti velvollisuudekseni raportoida pommi-iskusta ja Libanonin tapahtumista. Olin jo aiemmin tiedustellut Jokesilta sääntöjen ehdottomuudesta. Minulle vastattiin sääntöjen kieltävän juttujen tekemisen, mutta minulle kerrottiin myös Jokesin hallituksen käsittelevän tätä sääntökohtaa marras–joulukuussa 2013. Ymmärsin sääntöjen tulkinnan toisella tavalla olevan mahdollista. Ymmärsin kuitenkin väärin.

Tein viiden viikon aikana yhden jutun ja keräsin aineiston toiseen, jonka kirjoitin Suomessa.

Jokesia ei kiinnostanut tippaakaan se, että olin opiskellut arabiaa arkisin 5–8 tuntia päivässä ja suorittanut kielikurssini kiitettävien arvosanoin. Säätiölle ei myöskään käynyt ehdotukseni siitä, että juttupalkkioni olisi vähennetty apurahasta.

Koin, että juttujen tekeminen Libanonissa kehitti minua journalistina, mikä taitaa olla yksi Jokesin apurahojen tarkoituksista. Harmi kyllä, nykyiset säännöt estävät apurahojen täydellisen hyödyntämisen. Se ei ole journalistien eikä myöskään yleisön etu.

Toivottavasti sääntöjä voitaisiin järkevöittää, jotta näistä loistavista apurahoista olisi enemmän hyötyä.

Ossi Rajala
TOIMITTAJA

Jokes vastaa Ossi Rajalalle

Jokesin apurahoja koskevat säännöt kieltävät apurahan saajia tekemästä juttuja stipendimatkailta. Toimittaja **Ossi Rajala** haastaa Jokesia muuttamaan sääntöjään niin, että stipendimatkailloilla voisi samalla työskennellä. Hän itse teki niin, tietoisesti vastoin etukäteen kerrottuja apurahan saamisen ehtoja.

Jokesin perusteena on, että Kopiosto-korvauksista katettavat apurahat maksetaan kenelle ne kuuluvatkin – journalisteille. Ei työnantajille tai freelancereiden toimeksiantajille.

Apurahoja jaetaan, jotta toimittajalla, valokuvaajalla tai graafikolla olisi mahdollisuus keskittyä rauhassa opintoihinsa tai tutustumiskohteeseensa. Jokes haluaa tukea myös työssä jaksamista.

Paineet siitä, että stipendimatkailloilla halutaan tehdä juttua tai työnantaja sitä jopa edellyttää, on huomattu myös Jokesissa. Asiasta on keskusteltu hallituksessa useaan otteeseen. Vaikka journalistien työtilanne on vaikea, säätiötä ei voi velvoittaa tukemaan työnantajia maksamalla työmatkoja heidän puolestaan.

Nykyisessä käytännössä on kyse myös journalistin vakuutusturvasta. Jos apurahamatkalla sattuu tapaturma, liiton jäsenva-

kuutus korvaa. Työmatkalla vastuu kuuluu työnantajalle. Myös tämä kannattaa ottaa huomioon.

Apurahoissa on yksi poikkeus. Jokes jakaa keväällä kolmannen kerran 5000 euron apurahoja, joiden turvin toimittaja voi irrottautua hetkeksi ansiotyöstään tai työskennellä freelancerina keskittyäkseen syvällisemmin aiheeseensa. Stipendeillä, joiden tavoitteena on julkaistava tuotos, säätiö haluaa tarjota mahdollisuuden tutkivaan journalismiin tai muuten pidempiaikaiseen tiedonhankintaan ja työskentelyyn.

Irene Pakkanen
PUHEENJOHTAJA, JOKES

Peruuttamaton munaus valmisteilla

Journalistiliiton hallitus on laittanut valmisteluun jäsenmaksun eläkeläisjäsenille. Liiton historian ajan eläkkeellä olevat on vapautettu jäsenmaksusta. Pari vuotta sitten *Journalisti*-lehti muuttui eläkeläisille maksulliseksi.

Olen puolustanut seniorien piirissä lehtimaksun oikeudenmukaisuutta, vaikka tiedän, että siitä moni ikätoveri loukkaantui verisesti. Vain joka viides eläkeläisjäsen tilaa *Journalistin*.

Eläkeläisjäsenyyden muuttaminen maksulliseksi olisi korjaamaton virhe. Se saisi työelämän jättäneet jättämään myös entisen ammattiliittonsa. Eläkeläis-

ten jäsenmaksu olisi puhdas solidaarisuusvero, jolle vastinetta ei juuri saisi.

Jäsenpalveluita eläkeläinen voi käyttää hyvin rajoitetusti. Työelämän riitatilanteissa ei enää tarvitse juristien apua, eivätkä jäsenten muut pulmat kuulu liiton lakimiesten toimialaan. Liitto ei myöskään osallistu neuvotteluihin parempien eläkkeiden puolesta. Monet jäsenyyden lisukkeet poistuvat eläkkeelle jäädessä (esimerkiksi jäsenvaikutus). Liiton lomahuoneistot ovat eläkeläisenkin käyttämiä etuja, mutta niistä maksetaan sama asiallinen hinta, jonka muutkin maksavat.

Jos eläkeläisjäsenmaksun valmistelua ei lopeteta alkuunsa, julkisuuteen on tuotava viipymättä laskelma tai arvio, mitä maksuttomia liiton palveluja keskiverto seniori käyttää. Tai raadollisemmin: mitä kuluja hänestä on liitolle.

Ammattiliitossa päätöksiä tekevien kannattaa huomata se, että valtaosa liiton eläkeläisistä on maksanut 20–40 vuotta jäsenmaksua, joka on selvästi kalliimpi kuin muiden kansalaisjärjestöjen. Se on erinomainen peruste eläkeläisen jäsenmaksupaudelle.

En kirjoita tätä saiturina enkä omassa asiassani. Olen SJL:n kunniajäsen ja siksi vapautettu jäsenmaksusta. Absurdia olisi osallistua senioriosasto-

ni (RTTL:n Vanhat ketut) tilaisuuksiin, joissa saattaisiin olla ennen pitkää ay-konkareiden joukossa ainoa Journalistiliiton jäsen.

Pekka Laine
JOURNALISTILIITON PUHEENJOHTAJA
1992–2006

Jäsenmaksun maksamisesta tehty hankalaa

Aikaisemmin freelancerina selvisin liiton jäsenmaksusta laittamalla verkkopankkiin pysyväismääräyksen. Sillä lähti kätevästi määräsomma määräpäivänä kerran kuukaudessa. Ongelmia ei ollut.

Nyt olen saanut liitolta kirjeen, jossa minua neuvotaan tekemään joka kuukausi oma maksumääräys jäsenmaksusta. Ja kirjoittamaan maksumääräykseen pitkät viitenumerot ja muut tiedot.

Kun kyselin liiton jäsenmaksuasioista vastaavilta, he eivät osanneet sanoa kuin että ”muuta mahdollisuutta ei ole”. Outoa. Yhtiövastike ja muut vastaavat säännölliset, tasasuuruiset maksut voi maksaa samalla viitenumerolla ja yhdellä maksumääräyksellä koko vuoden.

Vain Journalistiliiton jäsenmaksun maksamisen puolesta pitää sähläätä verkkopankissa joka kuukausi. Onko tätä todella

mahdoton hoitaa fiksusti?

Esa Tuominen
JOURNALISTILIITOLLE JÄSENMAKSUJA
JO VUODESTA 1982

Jäsenrekisteri vastaa

Jäsenrekisterin on erityisen tärkeää tietää, minkä kuukauden maksusta on kysymys. Joudumme usein selvittelemään puuttuvia tai kohdistamattomia maksuja jopa kuukausien takaa.

Kuukausikohtaisten viitteiden aiheuttama vaiva helpottuu, kun saamme käyttöön e-laskutuksen. Valitettavasti se ei ehtinyt vielä tämänvuotisten itsemaksavien jäsenmaksujen laskutukseen.

Tässä vaiheessa suosittelemme ohjelmoimaan koko vuoden laskut verkkopankkiin yhdellä kerralla. Jäsenmaksun voi myös maksaa joko vuoden tai puoli vuotta kerrallaan. Jos haluaa tehdä näin, kannattaa ottaa yhteyttä jäsenrekisteriin.

Suomen Journalistiliiton jäsenrekisteri

Seksistä, jihadista ja naiseen kohdistuvasta väkivallasta

Syyskuun lopulla sai paljon huomiota uutinen, jonka mukaan tuhat tunisialaisnaiset olivat matkustaneet Syyriaan ottaakseen osaa niin kutsuttuun

Jihad al Nikahiin eli harrastaakseen seksiä Syyrian kapinallisten kanssa.

Utinen perustui Tunisian sisäministeri **Lotfi ben Jed-doun** syyskuun 20. päivänä pitämään puheeseen. Tunnetun saudiarabialaisen sheikin kerrottiin antaneen käytännölle siunauksensa.

Utinen levisi kansainvälisessä mediassa kulovalkean lailla. Muutaman päivän kuluessa ”seksijihadista” olivat raportoineet muun muassa uutistoimisto AFP, *New York Post*, *The Washington Times*, *The Daily Telegraph*, *Time* sekä *The Daily Mail*. Suomessa aiheesta kirjoitti ainakin *Helsingin Sanomat*.

Kun ilmiötä alettiin tutkia tarkemmin, huomattiin että uutisessa oli eräs ongelma: sitä tuntui olevan mahdotonta näyttää todeksi. Useiden ihmisoikeusjärjestöjen ohella muun muassa amerikkalainen aikakauslehti *Foreign Policy* ja ranskalainen uutiskanava France 24 yrittivät löytää todisteita Syyriaan matkanneiden tunisialaisnaisten ole-massalosta, siinä kuitenkin onnistumatta. Sheikki, jonka oli kerrottu antaneen siunauksensa käytännölle, kielsi koskaan teh-neensä niin.

Lokakuussa saksalainen aika-kauslehti *Der Spiegel* kirjoitti seksijihadismiväitteiden olleen luultavasti osa **Bashar al As-sadin** hallinnon mittavaa informa-tiosodankäyntiä, jonka tar-koituksena oli siirtää median huomio pois Syyrian hallinnon omista rikoksista.

On ymmärrettävää, että uti-nen, jossa yhdistyivät seksi ja ji-had (kaksi länsimaisten lukijoi-den huomion takaavaa aihetta), sai osakseen paljon mediahu-miota. On myös selvää, että tie-dotusvälineet joutuvat – Syyrian kofliktin kestätyä jo yli kaksi vuotta – hakemaan loputtoma-ti uusia kulumia konfliktiin tarkas-teluun.

Samaan aikaan, kun lukijoita kosiskellaan huomiota herättä-villä otsikoilla, jää huolella ke-rätty ja luotettava tutkimustieto, vaikkapa juuri naisiin kohdistu-vasta väkivallasta Syyriassa, kui-tenkin huomattavasti vähemmäl-le huomiolle.

Tarina seksijihadismista jää-nee elämään, sillä valtaosa alku-peräisen artikkelin lukijoista tus-kin on tietoinen siihen jälkikä-teen kohdistuneesta kritiikistä. Esimerkiksi *Helsingin Sanomis-sa* ei alkuperäiseen uutiseen koh-distunutta kritiikkiä edes käsitel-ty. Syyrian hallintoa tukevassa Facebook-ryhmässä on levitetty kuvaa mustiin kaapuihin pukeu-tuneista ”syyrialaisnaisista” ja heidän vieressään seisovasta,

sapelia pitelevästä miehestä.

Kuvan julkaisijan mukaan nai-sia oltiin teloittamassa, koska nä-mä olivat kieltäytyneet ottamas-ta osaa Jihad al Nikahiin. Kuva herätti yhteisöpalvelun käyttäjis-sä järkytystä, kunnes joku korjasi kuvan olevan itse asiassa šiiamuslimien viettämäs-tä ashura-juhlasta.

SAANA-MARIA JOKINEN
FREELANCETOIMITTAJA, HELSINKI

Suurkiitos Janne Zareffille

Kiitos kolumnista *Sana on sopi-mus (Journalisti 1/2014)*. Ja eri-tyiskiitos seuraavasta: ”Elleivät toimittajat vaadi vallanpitäjiä tilille sanojen merkityksestä, näille luovutetaan valta määritel-

lä sanojen sisältö mieleisekseen yhä uudestaan ja uudestaan”, **Janne Zareff** kirjoittaa.

Olen tienannut leipäni runsaat neljä vuosikymmentä toimittaja-nä. Nykyisin, varsinkin viime vuosina, kerta toisensa jälkeen poliitikkojen tv-haastatteluis-sa tärkeiden sanojen merkitys on yhtä hepreaa kuulijoille. Mutta onneksi on ainakin muutama toi-mittaja, jotka janoavat ymmär-rettävää tietoa ja kysyvät haasta-teltavalta rohkeasti: Mitä tämä merkitsee?

Tämä kysymys ilahduttaa suu-resti ikääntyvää toimittajaa. Toi-mittaja tekee juttujaan kaikelle kansalle, pihtiputaan mummulle, kuten menneiden vuosikymme-nien koulutuksessa iskostettiin.

Suoma Tirkkonen
TOIMITTAJA, SÄKYLÄ

Tule mukaan tekemään Vakka-Suomen Sanomia!

Vakka-Suomen Sanomat

etsii

KAHTA KESÄTOIMITTAJAA

Etsimme aktiivisia, itsenäisiä, idearikkaita ja monipuolisesti yhteiskunnasta ja sen ilmiöistä kiinnostuneita toimittajia tai sellaiseksi aikovia. Työhön kuuluu myös valokuvaus, kiin-nostus kunnallispolitiikkaan on eduksi. Toisen kesätoimitta-jan työsuhte alkaa jo toukokuussa. Toimipaikkamme sijait-see Uudenkaupungin keskustassa, mutta tarvitset ajokortin ja mieluiten oman auton. Mahdollisuus myös aluetoimitta-jiemme sijaistamiseen.

Kysy lisätietoja tehtävään liittyen joko sähköpostitse osoit-teella jarno.keskinen@vakka.fi tai puhelimella numerosta 044 591 7306.

Kirjalliset hakemukset palkkatoivomuksineen sekä ansiolu-ettelot 31.3. mennessä osoitteella jarno.keskinen@vakka.fi.

Vakka-Suomen Sanomat on Kustavissa, Maskussa, Mynämä-essä, Naantalissa, Nousiaisissa, Taivassalossa, Uudessakau-pungissa ja Vehmaalla ilmestyvä, voimakkaan kehityksen vaihetta elävä sanomalehti, joka ilmestyy painettuna versio-na kolme kertaa viikossa. Vakalla on noin 8100 tilaajaa.

VAKKA.FI

Etsi Xpertti
SINULLE, JOKA ETSIT TUTKIJAA JUTTUUSI
www.etsixpertti.fi
PALVELUN TARJOAVAT YLIOPISTOT,
TUTKIMUSLAITOKSET JA
SUOMEN AKATEMIA

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL

(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS

Säästöpankinranta 2, 7.krs., 00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån., 00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADDRESS

Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki / Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST

info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi (jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR

www.journalistiliitto.fi / www.journalistforbundet.fi

PUHELINPÄIVYSTYS / TELEFONJOUR

Laki- ja työehtoneuvonta 044 755 5000
(klo 13.00–16.00)
Jäsenmaksut 040 752 5372, 050 366 3501
(klo 9.00–11.30)
Muut jäsenasiat 050 369 4737 (klo 9.00–11.30)
JET-työttömyyskassa (09) 6120 2855
(ma–to klo 9.00–11.00)

TELEFONJOUR

Kollektivavtalsrådgivning 044 755 5000
(kl. 13.00–16.00)
Medlemsavgifter 040 752 5372, 050 366 3501
(kl. 9.00–11.30)
Övriga medlemsärenden 050 369 4737
(kl. 9.00–11.30)
A-kassa (09) 6120 2855 (ma–to klo 9.00–11.00)

JÄRJESTÖJOHTO / ORGANISATIONSLEDNING

Puheenjohtaja **Arto Nieminen** 0400 981 957
Edunvalvontajohtaja **Petri Savolainen** 050 534 2485
Talous- ja hallintojohtaja **Helena Visti** 050 568 5440
Sihteeri **Anne Salonen** 040 529 0449

TYÖEHTOYKSIKKÖ/INTRESSEBEVAKNINGSENHET

Valtteri Aaltonen, työehtoasiamies 050 525 8252
Erkki Kupari, työehtoasiamies 050 536 4318
Sanna Nikula, äitiysvapaalla/ på moderskapsledighet
Tytti Oras, työehtoasiamies 050 567 3418
Jussi Salokangas, työehtoasiamies 050 377 6211
Terhi Tarvainen, työehtoasiamies 050 562 4137
Päivi Isoniemi, sihteeri 040 594 8000
► *koulutusjärjestelyt/ utbildningsarrangemang*

JÄRJESTÖYKSIKKÖ / ORGANISATIONSENHET

Marja Palmunen, 050 359 3829
Juha Rekola, asiamies 040 512 0036

TOIMISTO / KONTOR

Tuire Leppänen 050 369 4737 (klo 9.00–11.30)
► *jäsenyyss, pressikortti*
Arja Katila 050 366 3501 (klo 9.00–11.30)
► *jäsenmaksut, yhdistykset, osasto ja muut jäsenasiat*
Tea Sahlberg 040 752 5372 (klo 9.00–11.30)
► *jäsenmaksut*
Annamari Schildt, taloussihteeri 044 500 0013
(ma–to)
Mari Metsikkö, toimistovirkailija (09) 6122 330

taka-ikkuna

KIRJOITTAJAIN VUOROTTELEVAT JOURNALISTIN TOIMITTAJAT.

Siteeraa reilusti

Haastateltavan siteeraus on hämmäntävän paljon mielipiteitä jakava osa toimittajan työtä.

Yksi pitää rystyset valkoisena kiinni joka ainoasta ynähdyksestä, jonka haastateltava on nauhurille ähkinyt.

Toisella on vihkossaan kahden viikon takaiset harakanvarpaat, joista ei saa apteekkarikaan selville, mitä haastateltava on sanonut.

Sitaattien tarkistuttaminen on monelle kuin pyhä journalistinen periaatekysymys: annammeko me määräysvalan sisällöstä toimituksemme ulkopuolelle, kun haastateltava saa lukea sitaattinsa tai jopa muokata sanomisiansa ennen niiden painamista?

Mikä on sitten ”oikea” tapa? Ei sellaista olekaan. Yksikään ohje ei sovellu kaikkiin tilanteisiin.

Itse kuulin hyvän neuvon eräältä tutkivalta toimittajalta. Hän pitää periaatteenaan, että muotoilee sitaatin sellaiseen muotoon, että se oikeasti vastaa sitä, mitä haastateltava on todella tarkoittanut, vaikka olisi haastattelussa ilmaissut asiansa epäselvästi. Toimittaja sanoi myös aina varmistavansa etu- ja jälkikäteen, että haastateltava todella haluaa sanoa asiansa julkisuuteen kyseisessä muodossa.

Mitä toimittaja menettää, jos haastateltava saa ajatuksensa paremmin muotoiltuna lehteen? Ei mitään. Sen sijaan kirjoittaja välttyy nöyryytykseltä, jos tarkistuskierros paljastaa sitaatista asiavirheen tai väärinymmärryksen.

Sitaattien tarkistuttamisessa ei ole mitään hävittävää. Ego siinä saattaa kolhiintua, mutta sen vaurion kanssa voi elää.

Journalistin ohjeista löytyy pätevä vinkki tähänkin ongelmaan: ”Haastateltavan pyyntöön tarkastaa lausumansa ennen julkaisemista on syytä suostua, jos julkaisuajataulu sen mahdollistaa.” (JO 18)

Manu Marttinen

Varo missä kuvaat!

Keskisuomalaisen päätoimittaja **Pekka Mervola** palasi marraskuussa hetkeksi kenttäreportterihommiin – ja kalliiksi tuli.

Hän osui sattumalta kolari-paikalle, ryhtyi kelpo reporterin tavoin tallentamaan pelitikolarin jälkeisiä tunnelmia kännykkäkameralleen ja jatkoi sitten matkaansa.

Kummoista kuvaa ei kameran tallentunut, eikä itse kolaristakaan ollut täytteenä uutissivulle.

Poliisia päätoimittajan kuvaustouhut ärsyttivät kuitenkin niin paljon, että Keski-Suomen syyttäjänvirasto määräsi Mervolalle lähes tonnin sakot.

Rapsut tuli siitä, että Mervola oli pysäyttänyt autonsa osittain suojatien päälle ja jatkanut kuvaamista vielä liikkeelle lähtiessään.

Hyvä kollega. Älä tee kuten Mervola vaan yllättävään uutistilanteeseen sattuessasi etsi ensin autollesi sopiva parkkipaikka ja ryhdy vasta sitten taltioimaan tapahtumia.

Manu Marttinen

Moniääninen kriitikko

Maakuntalehdet ovat alkaneet viime vuosina kierrättää kult-

VAUVA-LEHTI

Palvelujournalismia? Vauva-lehti esittelee tammikuun numerossaan ”alkuvuoden veikeimmät ideat pikkuiselle”. Yksi ideoista on tyylikäs Vipp-roskis, joka jutun mukaan ”sopii vaikka unilelujen säilytykseen”. Eikä tämä vaipparoskiksen näköinen säiliö maksaakaan kuin 275 euroa. – Janne Salomaa

tuurikritiikkejä. Sama arvio saatetaan nyt julkaista ympäri Suomea monen eri konsernin lehdissä. Useat toimittajat ja kulttuurinystävät ovat olleet huolissaan siitä, miten käy kritiikin moniäänisyyden.

Ei hätää, todistavat *Ilkka* ja *Pohjalainen*. Lehdet julkaisivat 11. tammikuuta saman kirjoittajan tv-kolumnin *Siskonpeti*-sarjasta. *Ilkassa* kolumnisti kertoo pettyneensä sarjaan. *Pohjalaisessa* hän kehuu *Siskonpedin*

olevan ”kevään helmi”.

Ovatko Vaasa ja Seinäjoki niin eripuraisia kaupunkeja, että saman toimittajan pitää olla täysin eri mieltä kaupunkien lehdissä? Ei sentään: kirjoittaja kertoo *Journalistille*, että *Ilkkaan* on päätyntä kolumnin vanha versio, jossa kerrotaan vain *Siskonpedin* ensimmäisestä jaksosta. *Pohjalaisessa* taas kehutaan sarjan toista jaksoa.

Janne Salomaa

Manu Marttinen

Hyvä näkyvyys!

Yle uutisoi verkkosivuillaan syyskuussa 2010, että alppihiihdon maailmancupin Levin-osakilpailua seurasi television välityksellä vuonna 2009 peräti 231 miljoonaa silmäparia.

Karkeasti laskettuna puolet EU-kansalaisista tai kolme prosenttia kaikista maailman ihmisistä tapitti kisaviikonloppuna lappilaiskylässä pidettyä hiihtokilpailua.

Vielä hämmäntävämmäksi luvun tekee se, että Ski Sport Finland ry:n tiedotteen (17. marraskuuta 2009) mukaan miesten sunnuntailkilpailu lähetettiin 16 maahan. Tämä tarkoittaa, että maailmassa on 16 yli 14 miljoonan asukkaan maata, joiden kaikki kansalaiset katsoivat Levin maailmancupia.

Kova saavutus kisajärjestäjän tiedotukselta, muttei niinkään uutistoimittajalta. Lähdekritiikki olisi ollut paikallaan.

Sitä paitsi uutista ei ole seurattu asianmukaisesti loppuun asti. Viime marraskuussa Yle uutisoi, että vuonna 2012 kisaa seurasi noin 120 miljoonaa television katsojaa ympäri maailmaa.

Tämähän tarkoittaa, että Levin-kisan katsojaluvut suorastaan romahtivat. Missä on uutinen, että puolet Levin televisiokatsojista katosi vain kolmessa vuodessa?

Toimitusbaikeuksia

